

YENİDƏN ALOVLANAN NOVRUZ TONQALLARI

İşğal olunmuş torpaqlardan zorla çıxarılan məcburi köçkünlər özləri ilə götürülməsi mümkün olanları götürdülər...

Abad və yaşayış üçün hər şəraiti olan evlər, hətərlərdəki meyvə ağacları, çörək bişirmək üçün tənədlər, bir çox hallarda mebellər və iri qabarıtlı əşyalar düşməyə qənimət qaldı.

Başqa çarələri yox idi.

Çünki nə vaxtları vardı, nə də o qədər yükü daşımağa məşinləri.

Amma milli-mənəvi dəyərləri, adət-ənənələrini unutmadılar!

Normal yaşayış üçün heç bir şəraiti olmayan çadır şəhərciklərində yerləşənlər çox oldu.

Yaxın ətrafdakı rayon mərkəzlərinə, yaxın-uzaq qohumlarının, dostlarının yaşadığı köndlərə və evlərə pənah aparılar, qeyri-yasayış tikililərində qərar tutanlar da oldu.

İctimai binalarda, yataqxanalarda, sanatoriyalarda bir xeyli insan yerləşdi. **Hamı beynəlxalq hüquqa, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsinin tezliklə yerinə yetirilməsinə, yaman günün ömrünün az olacağına inanır!**

HEYHAT!

* Sən demə, beynəlxalq hüquq da boş şeymiş!

* Sən demə, BMT də dişsiz bir qurum imiş!

* Sən demə, ATƏT-in Minsk qrupu da baş aldatmaq, işğalı əbədləşdirmək üçün qurulan bir oyunbazlıq imiş!

Ödür ki, bu ədalətsizlik, bu məşəqqətli məcburi köçkün həyatı otuz ilədək davam etdi!

* İnsanların bir çoxu insan kimi, normal həyat sürə bilmədilər.

* İnsanlar işsiz qalıb ehtiyac içində yaşadılar, dövlətin verdiyi yardıma qane olmaq məcburiyyətində qaldılar.

Yalnız yeni yaşayış kompleksləri və qaçqın şəhərcikləri tikildən və orada məskunlaşandan sonra normal həyata qayıtdılar.

Elə il oldu ki, nə Novruz bayram edə bildilər, nə də əllərini bayram tonqallarında isitdilər!

Nə qovurğa qovurdular, nə də şəkərbura, paxlava bişirdilər!

Amma dözdülər, bildilər ki, yaman günün ömrü az olur!

Ulu Öndər Heydər Əliyevin, Prezident İlham Əliyevin doğma torpaqlara qayıtarılacağı ilə bağlı verdikləri vədlərə inandılar!

İnandırlar ki, məqam düşən kimi doğma torpaqlarına geri dönəcəklər! Onları yaşadan, hər bir çətinliyə dözümlü edən də məhz bu inanları oldu!

Şəhər mərkəzlərindəki yataqxana binalarının hətərlərində Novruz tonqalı qalaya bilməsələr də, evlərində səmənə göyərdilər, mə-meyvədən xonça tutdular, körpələrin, uşaqların bu əziz bayramı unutmalarına yol vermədilər.

Bax beləcə ömrə yazılacaq çətin olan əzəbli məcburi köçkün illəri birtəhər yola verildi.

* Nəhayət, qisas günü gəlib çatdı!

* Nəhayət, 44 günlük Zəfər müharibəsi başladı!

* Nəhayət, "dəmir yumruq" işə düşdü!

44 gündə bütün ağır-acları son qoyuldu!

44 gündə otuzillik zülmün qisası arıqlanması ilə alındı!

44 gündə müqəddəs torpaqlar mürdar xislətlilərdən təmizlənməkə paklığına qayıtdılar!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev vədini şərfələ yerinə yetirdi!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev işğal altındakı torpaqları əsl sahiblərinə qaytardı!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev qədim Azərbaycan torpaqlarına Novruz, milli-mənəvi dəyərlərimizi də qaytardı!

Azərbaycan və Qazaxıstan beynəlxalq arenada vacib rola malikdirlər

Prezident İlham Əliyev Qazaxıstanın
Baş naziri Oljas Bektenovu qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 3-də Qazaxıstan Respublikasının Baş naziri Oljas Bektenovu qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı bir çox sahələrdə əhatə edən münasibətlərimizin dinamik inkişafından məmnunluğunu bildirərək, Prezident Kasım-Jomart Tokayevlə həm Azərbaycanda, həm də Qazaxıstanda mütəmadi görüşlərini xatırladı.

Qazaxıstan Prezidentinin ötən il Azərbaycanda keçirilən COP29-da iştirakına görə bir daha minnətdarlığını bildiren Prezident İlham Əliyev dedi ki, bu, Qazaxıstanın ölkə ilə həmrəyliyi nümayiş etdirib, həmçinin konfransın uğurla yekunlaşmasına öz töhfəsini verib.

Dövlətimizin başçısı COP29-da bir sıra vacib məsələlərin razılaşdırıldığını, eyni zamanda ölkəmizi daha da yaxınlaşdıracaq layihələrin formalaşdırıldığını qeyd etdi.

Prezident İlham Əliyev Qazaxıstanın Baş nazirinin ölkəmizə səfəri zamanı vacib layihələrin ətraflı müzakirə olunacağına, əldə edilmiş razılıqların həyata keçiriləcəyinə və bütün istiqamətlər üzrə gələcəkdə də sıx əməkdaşlığın aparılacağına ümidvarlığını bildirdi.

Xalqlarımızın qarşda xalqlar olduğunu deyən dövlətimizin başçısı vurğuladı ki, qarşılıqlı münasibətlərimizin tarixi boyu dəfələrlə sübut olunub.

Qarşılıqlı maraqlara söykənən əməkdaşlıq sərəhdə tanınır

Azərbaycanın Afrika dövlətləri ilə siyasi-iqtisadi müstəvidə aktiv münasibətlərə start verməsi dövlətimizin dünya arenasındakı siyasi çəkisinin artmasının bariz göstəricilərindən biridir. Özüün zəngin iqtisadi potensialı ilə dünyanın iri dövlətlərinin maraqlarını cəlb edən qitə ölkələri yüzillər boyu davam edən qanlı istismara məruz qalıblar. Bu baxımdan, həmin ərazi uzun müddət ərzində istisnasız olaraq böyük güc mərkəzlərinin mübarizə meydanına çevrilib. Fransa, Belçika, Niderland kimi dövlətlərin Afrikanın zənginliklərinin ələ keçirilməsi uğrunda yürütdükləri müstəmləkəçilik siyasəti nə qədər təəssüf və təəcüb doğursada, XX əsrdə də davam edir. Afrika realı neokolonializm təzahürünün hələ də yaşadığını və xalqların amansız istismarı hesa-

bına varlanmaq istəyən dövlətlərin olduğunu göstərən aşkar nümunədir.

Bu baxımdan, qitənin qabaqcıl və müstəqil liyi daha çox meyl edən təmsilçiləri özlərinə dünyada bərabərhüquqlu və hər iki tərəfin maraqlarını təmin edən formatda münasibətlər qurmaq üçün tərəfdaş axtarırdadırlar. Afrika dövlətlərinin liderlərinin bir-birinin ardınca Bakıya səfər etmələri onu göstərir ki, Azərbaycan dünyada artan siyasi və iqtisadi çəki qitə ölkələrinin də diqqətini cəlb edib. Azərbaycan postsovet məkanının postkolonial Afrika ilə tam əsaslı əlaqələrin bünövrəsini qoyan ikinci dövlətdir. Səhbət heç də sadəcə diplomatik münasibətlərin qurulması və ya iqtisadiyyatın konkret sahələrində hər hansı təmaslardan getmir.

İğdır-Naxçıvan qaz kəmərinin tikintisi yekunlaşıb

İğdır-Naxçıvan qaz boru kəmərinin təməli 2023-cü il sentyabrın 25-də qoyulub. Təmələqoyma mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və həmin vaxt ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan iştirak ediblər. Azərbaycan və Türkiyə arasında bu qaz boru kəmərinin tikintisinə dair Anlaşma Memorandumu isə 2020-ci il dekabrın 15-də Ankarada imzalanıb.

Kəmərin çəkilişində məqsəd Naxçıvanın qaz təchizatının şəxələndirilməsinə imkan verməklə onun bir mənbədən asılılığını aradan qaldırmaqdır. Bunun üçün Prezident İlham Əliyevin 10 fevral 2022-ci il tarixli sərəncamına əsasən, İğdır-Naxçıvan qaz boru kəmərinin tikintisi üçün dövlət büdcəsindən vəsait ayrılıb. Layihə "Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2023-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın prioritet layihələri sırasında yer alıb.

Boru kəmərinin İğdırın Sədərək rayonuna qədər uzunluğu 97,5 kilometr təşkil edir. Kəmərin Azərbaycan hissəsinin uzunluğu 17,5 kilometr, Türkiyə hissəsinin uzunluğu isə 80 kilometrdir. Boru kəməri gündə 2 milyon kubmetr, ildə isə 730 milyon kubmetr qaz ötürmək qabiliyyətinə malikdir. Bununla da Naxçıvanın qaza tələbatı tamamilə ödəniləcək. Gələcəkdə boru kəmərinin ötürücülük qabiliyyətini iki dəfədən çox artırmaq mümkündür.

Şəhidlər ölmürlər...

Televiziya kanallarında şəhidlərə həsr olunmuş filmlərin nümayişi onlara göstərilən ən böyük ehtiram olardı

Kino sahəsinin yaradıcı insanları zamanında Birinci Qarabağ müharibəsi mövzusunda da unutmadırlar. "Fəryad", "Ağ atlı oğlan", "Dolu", "Yalan" və başqa bədii filmlər çəkildilər. Təəssüflər olsun ki, düşmənin üzərində qazandığımız Zəfərin üstündən dörd ildən çox vaxt keçməsinə baxmayaraq, bu mövzuda bədii filmlər ekranlarda gözə dəymir. Düzdür, qazılara, şəhidlərə həsr olunmuş qısametrajlı sənədli filmləri internetdə izləmək mümkündür. Amma baxdıqca görünür ki, bu qısametrajlı filmlər böyük Zəfərimiz üçün çox darısqaldır. Böyük Zəfərimizdən bəhs edəcək bədii filmlər çəkilməyə qədər zabit və əsgərlərimizin qəhrəmanlığını, keçdikləri şərfli döyüş yollarını onlar haqqında çəkilmiş sənədli qısametrajlı filmlərdə görürük. Belə filmlərin çəkilməsi də çox müsbət qarşılanmalıdır.

Ötən il Şəki şəhərində xeyrixah insanların köməkliliyi ilə Şəhid Toğrul Nağiyevin ömrü və döyüş yollarından bəhs edən "Könüllülərin komandiri" adlı sənədli qısametrajlı film çəkilib. Film 8 noyabr 2024-cü ildə, Zəfər Günündə Şəki şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində ictimaiyyətə təqdim olunub. Belə filmlər qısa olsa da, zabit və əsgərlərimizin şərf dolu ömrü yollarını işıqlandırır.

"Könüllülərin komandiri" sənədli filmi könüllülər barədə dəyərli məlumatlarla başlayır. Sonra Tovuz döyüşləri haqqında kadrlar nümayiş etdirilir. Həmin günlərdə minlərlə gəncin könüllü olaraq erməni işğalında qalmış torpaqlarımızı azad etmək üçün Respublika Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rayon və şəhər şöbələrinə axışdıqlarını göstərən kadrları qürur hissləri ilə izləyirik.

Qərbi azərbaycanlılar doğma yurdlarına qayıdışa israrlıdırlar

Qərbi Azərbaycan İcması fəaliyyətə başladığı ilk gündən növbəti Azərbaycanda, dünyanın bir çox xarici ölkəsində yaşayan qərbi azərbaycanlıların hüquqlarının müdafiəsi və onların sülh yolu ilə təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə geri qayıtarılmasına dair geniş iş aparır. Təəssüf ki, icma tərəfindən Ermənistanı edən müraciətlərə hələ də cavab verilməyib. Əksinə, erməni tərəfi diqqəti yayındırmaq, məsuliyyətdən qaçmaq üçün uydurma iddialar irəli sürür.

Ölkəmizdə rəsmi dairələrdə, ictimaiyyətdə görüşlərdə, eləcə də xarici səfərləri zamanı mətbəər məclislərdə çıxışlarında Qərbi Azərbaycan İcmasının beynəlxalq müstəvidə fəaliyyətinin vacibliyini vurğulayan Prezident İlham Əliyev deyib ki, biz Qarabağ haqiqətərinə dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırdığımız kimi, bu haqiqətləri də çatdırmalıyıq: "Faktiki olaraq biz 1990-cı illərin əvvəllərində Qarabağ münasibəti ilə bağlı təhrif edilmiş təsvirü tamamilə dəyişdirə bildik. İnformasiya müharibəsi və İkinci Qarabağ müharibəsi onu göstərdi ki, bu, az əhəmiyyət kəsb etmir. Ona görə burada da icmanın xaricdəki fəaliyyəti xüsusi önəm daşmalıdır. Sərgilər, təqdimatlar, beynəlxalq konfranslar keçirilməlidir. Azərbaycan diaspor təşkilatları ilə birlikdə aksiyalar keçirilməlidir".

Azərbaycan və Qazaxıstan beynəlxalq arenada vacib rola malikdirlər

Prezident İlham Əliyev Qazaxıstanın Baş naziri Oljas Bektenovu qəbul edib

Əvvəlki 1-ci sahə.

Azərbaycanın və Qazaxıstanın sosial-iqtisadi inkişaf sahəsində yaxşı göstəricilər nümayiş etdirən qarşılıqlı əlaqələr olduğunu söyləyən Prezident İlham Əliyev beynəlxalq arenada, bölgəmizdə və daha geniş regionda ölkələrimizin vacib roluna toxundu.

Qəbulu görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını ifadə edən Oljas Bektenov Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin salamlarını Prezident İlham Əliyevə çatdırdı.

Azərbaycan Prezidenti salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Kasım-Jomart Tokayevə çatdırmağı xahiş etdi.

Qazaxıstanın Baş naziri dedi ki, Azərbaycan Prezidentinin də vurğuladığı kimi, ölkələrimiz arasında əlaqələr inkişaf edir və o, bu məsələdə Azərbaycan və Qazaxıstan prezidentlərinin etimada əsaslanan münasibətlərinin rolunu qeyd etdi.

Əlaqələrimizin potensialına toxunan Oljas Bektenov bildirdi ki, Qazaxıstan və Azərbaycan hökumətləri hər iki ölkənin prezidentləri arasında əldə olunmuş razılaşmaların

həyata keçirilməsi üçün səy göstərirlər. O, bu xüsusda dövlət başçılarının tapşırıqlarına uyğun olaraq, Trans-Xəzər multimodal nəqliyyat marşrutunun inkişafı üzrə fəal iş apardıklarını dedi və bu marşrutla yük axınının ötən il 60 faiz artdığını diqqətə çatdırdı.

Söhbət zamanı hərtərəfli əməkdaşlığımızın inkişafından məmnunluq ifadə olundu, son üç ildə ölkələrimiz arasında illik ticarət dövriyyəsinin təxminən 3 dəfə artdığı, nəqliyyat dəhlizləri üzrə yüklərin, o cümlədən tranzit yüklərin daşınmasında artımın davam etdiyi vurğulan-

dı. Azərbaycanda və Qazaxıstanda yaradılmış birgə investisiya fondu vasitəsilə investisiya layihələrinə dəstək verilməsi, neft-qaz sahəsində birgə layihələrin həyata keçirilməsi, o cümlədən Qazaxıstan neftinin Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri ilə daşınma həcmünün artırılmasının perspektivləri ilə bağlı məsələlər müzakirə olundu. Həmçinin "yaşıl enerji" sahəsində COP29 çərçivəsində imzalanmış sualıtı kabel xətti ilə Azərbaycan və Qazaxıstan energetika sisteminin birləşdirilməsi və "yaşıl enerji" sahəsində əməkdaşlığın inkişafı ilə bağlı müzakirələr aparıldı.

Baş nazir Əli Əsədov qazaxıstanlı həmkarı ilə görüşüb

Martın 3-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov Bakıda rəsmi səfərdə olan Qazaxıstan Respublikasının Baş naziri Oljas Bektenov ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, əvvəlcə hökumət başçılarının təkbə-tək danışıqları olub, onlar iki-tərəfli gündəliyin cari məsələlərini müzakirə ediblər.

Sonra Ə.Əsədov və O.Bektenov hər iki ölkənin nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə görüşü davam etdiriblər.

Görüşdə Azərbaycan ilə Qazaxıstan arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsi və genişləndirilməsi qarşılıqlı sadıqlıq təsdiqlənib.

Ə.Əsədov AZAL-a məxsus təyyarənin Aktau yaxınlığında qozaya uğramasından sonra axtarış-xilasetmə əməliyyatının aparılmasında Qazaxıstan hökumətinin operativ reaksiyasına, habelə fəlakətin səbəblərinin araşdırılmasında köməyə görə O.Bektenova təşəkkür edib.

Prezidentlər İlham Əliyev və Kasım-Jomart Tokayevin birgə söyləri sayəsində Azərbaycan-Qazaxıstan strateji tərəfdaşlığının hərtərəfli inkişaf etdiyi vurğulanıb. Qarşılıqlı səfərlərin və yüksək səviyyədə görüşlərin iki ölkə arasında münasibətlərin bütün spektri üzrə səmərəli qarşılıqlı fəaliyyətə zəmin yaratdığı qeyd olunub. İşğaldan azad edilmiş Füzuli şəhərində ötən ilin martında iki dövlət başçısının iştirakı ilə açılış olmuş Kurmanqazi adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin yaradılması təşəbbüsünə görə Qazaxıstan Prezidentinə minnətdarlıq ifadə edilib.

Ə.Əsədov qeyd edib ki, Azərbaycan Qazaxıstanla strateji tərəfdaşlığın hərtərəfli inkişafına xüsusi əhəmiyyət verir.

Hökumət başçılarını 165 sənəddən ibarət çox geniş müqavilə-hüquq bazasında öz əksini tapmış ikitərəfli əməkdaşlığın möhkəm tarixini qeyd ediblər.

Tərəflər iqtisadi-ticari əməkdaşlığın yüksək səviyyədə olmasını alqışlayıblar. Qeyd olunub ki, ötən ilin yekunlarına əsasən, qarşılıqlı ticarətin həcmi təqribən 500 milyon ABŞ dolları təşkil edib, eyni zamanda iki ölkənin iqtisadi inkişafı üçün birgə investisiya fondunun yaradılmasından məmnunluq ifadə ediblər.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının çeşidinin genişləndirilməsi və qarşılıqlı tedarük həcmimin artırılması məsələləri də müzakirə olunub.

Nəqliyyat və logistika əlaqələrinin inkişafı əməkdaşlığın prioritet istiqamətlərindən biri kimi müəyyən edilib. İki ölkə arasında 2024-cü ilin sonuna 21 faiz təşkil edən tranzit yükdaşımalarının həcmimin artımından məmnunluq ifadə olunub. Dəmir yolu ilə tranzit daşımaları 33 faiz artıb.

Tərəflər Avropa ilə Asiya arasında rəqəmsal telekommunikasiya dəhlizinin yaradılması üçün nəzərdə tutulmuş "Rəqəmsal İpək Yolu" strateji kommunikasiya layihəsinin ardıcıl təşviqi üzrə birgə söyləri alqışlayıblar.

Neft-qaz sahəsində əməkdaşlığın müsbət inkişafını qeyd edən hökumət başçılarını Qazaxıstan neftinin Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri ilə üçüncü ölkə bazarlarına tranziti üzrə qarşılıqlı fəaliyyətdən məmnunluq ifadə ediblər.

"Yaşıl enerji" sahəsində əməkdaşlığın aktuallığı da qeyd edilib. Ə.Əsədov bildirib ki, Azərbaycan iqlim gündəliyinin təbliğinə xüsusi əhəmiyyət verir və COP29 konfransının bariz nümunəsi olub.

Xəzər dənizində əməkdaşlıq məsələlərinə toxunan hö-

kumət başçılarını fevral ayında İranda keçirilən 3-cü Xəzər İqtisadi Forumunun nəticələrini alqışlayıblar. Xəzər dənizinin dayazlaşması problemindən Azərbaycan tərəfinin ciddi narahatlığını ifadə edən Ə.Əsədov Azərbaycan Prezidentinin Xəzər dənizinin dayazlaşmasının səbəblərini müəyyən etmək və dayandırmaq üçün tədbirlərin müəyyən olunması üzrə ekspert qrupunun yaradılması təşəbbüsünü dəstəklədiyinə görə Qazaxıstan tərəfinə minnətdarlığını bildirdi.

Xəzər dənizinin dibi ilə dərin dəniz enerji kabelinin çəkilməsi sahəsində əməkdaşlığa xüsusi diqqət yetirilib. Bu baxımdan COP29 çərçivəsində Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan prezidentləri tərəfindən "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında sazişin imzalanmasının əhəmiyyəti vurğulanıb.

Tərəflər mədəni-humanitar sahədə əməkdaşlığın inkişaf tempini müsbət qiymətləndirib və qarşılıqlı Modeniyyət günlərinin keçirilməsi əməkdaşlığın bərpasını alqışlayıblar. Təhsil, elm, səhiyyə və idman sahələrində mübadilələrin uğurla həyata keçirildiyi qeyd edilib. Ə.Əsədov qazaxıstanlı idmançılara cari ilin sentyabr-oktyabr aylarında Gəncədə və Azərbaycanın digər şəhərlərində keçiriləcək III MDB Oyunlarında uğurlar arzulayıb. Qarşılıqlı turist axınının artım dinamikası müsbət qiymətləndirilib.

Hökumət başçılarını Azərbaycan və Qazaxıstan arasında qarşılıqlı maraqlı doğuran digər sahələrdə də qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın perspektivlərini müzakirə ediblər.

Danışıqlardan sonra icbari tibbi sığorta sahəsində əməkdaşlığa, elmi nəşrlərin siyahısının formalaşdırılmasına, Xəzər dənizinin dibi ilə fiber-optik rabitə xətlərinin çəkilməsi haqqında sazişin təsdiqinə dair sənədlər imzalanıb.

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 15-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıb:

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (I kitab), maddə 583 (Cild I); 2024, № 2, maddə 138, № 4, maddə 365, № 5 (I kitab), maddə 498, № 6 (I kitab), maddələr 630, 638, № 7, maddə 747, № 8, maddələr 932, 933, 934, № 10, maddə 1118, № 11, maddə 1182; Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 22 oktyabr tarixli 58-VIIQD nömrəli və 16 dekabr tarixli 98-VIIQD nömrəli qanunları) 164.1.19-1-ci maddəsinə "orqan (qurum)" sözlərindən sonra ", Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu" sözləri əlavə edilsin.

"Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (I kitab), maddə 583 (Cild I); 2024, № 2, maddə 138, № 4, maddə 365, № 5 (I kitab), maddə 498, № 6 (I kitab), maddələr 630, 638, № 7, maddə 747, № 8, maddələr 932, 933, 934, № 10, maddə 1118, № 11, maddə 1182; Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 22 oktyabr tarixli 58-VIIQD nömrəli və 16 dekabr tarixli 98-VIIQD nömrəli qanunları) 164.1.19-1-ci maddəsinə "orqan (qurum)" sözlərindən sonra ", Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu" sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 fevral 2025-ci il

Ş.T.Babayevin Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdinginin (AZCON-un) icraçı direktoru təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

Şahin Tofiq oğlu Babayev Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdinginin (AZCON-un)

icraçı direktoru təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 mart 2025-ci il

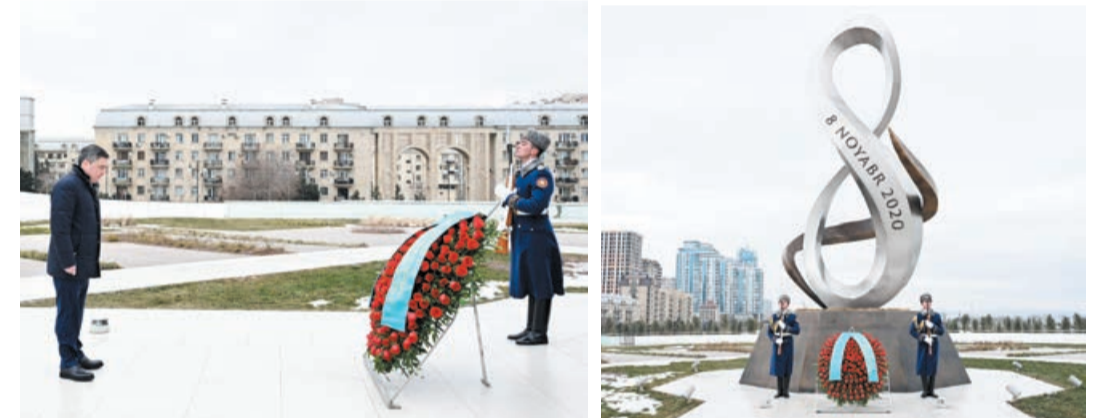
Qazaxıstanın Baş naziri Fəxri xiyabanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin xatirəsini anıb

Qazaxıstan Respublikasının Baş naziri Oljas Bektenov martın 3-də Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın Ümummilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edib, məzarı önünə əklil qoyub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zörfə xanım Əliyevanın da xatirəsi anılıb, məzarı üzünə tor çəkilib.

Zəfər parkını ziyarət

Azərbaycan Respublikasında səfərdə olan Qazaxıstan Respublikasının Baş naziri Oljas Bektenov martın 3-də Bakıda Zəfər parkını ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, burada qonağın şəərəfinə fəxrli qarovul dostəsi düzülüb.

Qazaxıstanın Baş naziri parkdakı Zəfər abidəsinin önünə əklil qoydu. Sonra qonağa Azərbaycan xalqının Vətən müharibəsində göstərdi-

yi misilsiz qəhrəmanlığın və qazandığı möhtəşəm tarixi Zəfərin yaddaşlarda yaşadılması, şəhidlərimizin əziz xatirəsinin əbədiləşdirilməsi məqsədilə yaradılmış Zəfər parkı barədə ətraflı məlumat verildi. Bildirildi ki, ərazisi 10 hektara yaxın olan parkın girişində 44 günlük Vətən müharibəsinin rəmzi kimi hündürlüyü 44 metr, eni 22 metr, sütunlarının sayı 44 olan Zəfər tağı inşa edilib.

Qazaxıstanın Baş naziri Heydər Əliyev Mərkəzində olub

Azərbaycanda səfərdə olan Qazaxıstan Respublikasının Baş naziri Oljas Bektenov martın 3-də Heydər Əliyev Mərkəzində olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qonağa dünya memarlığının nadir incilərindən sayılan Heydər Əliyev Mərkəzi haqqında məlumat verilib. Qeyd olunub ki, mərkəzin fəaliyyəti Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin dövlətçilik fəlsəfəsinin, azərbaycançılıq ideologiyasının və Ulu Öndərin irsinin dərindən öyrənilməsinə və tədqiq edilməsinə yönəlib.

Buradakı Heydər Əliyev Muzeyində Ulu Öndərin həm sovet dövründə, həm də ölkəmizin müstəqilliyi illərində fəaliyyət konsepsiyasının müxtəlif aspektləri virtual şəkildə təqdim olunur.

Baş nazir Oljas Bektenov əvvəlcə Ulu Öndərin Azərbaycan rəhbərlik etdiyi dövrlərdə - 1969-cu ildən 2003-cü ilə qədər rəsmi istifadəsində olan avtomobillərə baxıb.

Ümummilli Liderin həm sovet hakimiyyəti dövründə, həm də müstəqillik illərində həyata keçirdiyi fəaliyyət konsepsiyasının müxtəlif dövrlərini əks etdirən eksponatlar, fotoşəkillər və multimedia zalı qonaqda böyük maraqlıdır.

"Azərbaycan inciləri" sergisini də təqdim edən Oljas Bek-

tenova bu sərgidə ölkəmizin tükənməz təbii sərvətləri, çoxəsrlik tarixi, mədəni irsi ilə bağlı nadir eksponatlar nümayiş etdirildiyi bildirilib. Burada qədim peşələrin, o cümlədən Azərbaycan xalçaçılıq məktəbinin nadir nümunələri sərgilənir, qədim çalğı alətlərimizin orijinal şəkildə - səsli formada təqdim olunduğu diqqətə çatdırılıb. Qeyd olunub ki, Azərbaycan milli geyimlərinin, qədim sikkələrin nümayiş etdirildiyi sergiyə gələnlər burada müxtəlif dillərdə müqəddəs kitabları da görə bilərlər.

"Musiqi alətləri: Birlik və müxtəliflik" sergisini də təqdim edən Oljas Bektenov daha sonra xatirə kitabına ürok sözlərini yazıb.

Baş nazir mərkəzdən xoş təəssüratla ayrılıb.

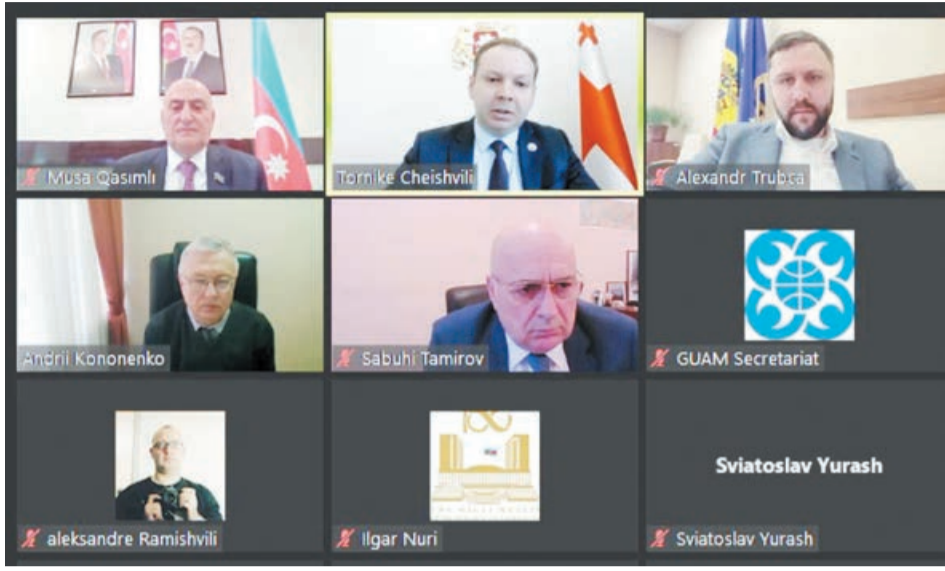
Suverenlik və ərazi bütövlüyü həm də inkişaf üçün zəruri şərtlərdir

Martın 3-də GUAM Parlament Assambleyasının (GUAM PA) videokonfrans formatında Büro və sessiya iclasları keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumata görə, əvvəlcə GUAM PA-nın komitəsinin və Bürosunun iclasları keçirilib, gündəlikdə duran məsələlər müzakirə olunub, qurumun komitə iclaslarının yekunları, ötən sessiyasının yekun sənədinin layihəsi barədə və digər məsələlərə baxılıb, müvafiq qərarlar qəbul olunub.

Həmin gün GUAM Parlament Assambleyasının 17-ci sessiyası keçirilib. Sessiya çərçivəsində "GUAM üzvü olan dövlətlərin suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün, iqtisadi və humanitar dayanıqlığının təmin edilməsi, on ali məqsəd kimi" mövzusunda konfrans baş tutub.

Azərbaycanın sədrliyi ilə keçirilən onlayn tədbiri giriş sözü ilə açan Milli Məclisin Sədr müavini və GUAM PA-da nümayəndə heyətimizin rəhbəri Musa Qasımlı konfransın mövzusu barədə danışıb. Qeyd olunub ki, GUAM üzvü olan dövlətlərin suverenliyi, ərazi bütövlüyü, iqtisadi və humanitar dayanıqlığı kimi mühüm məsələlərin müzakirəsi günümüzdə müasir çağırışlar fonunda çox aktualdır. Bildirilib ki, ölkələrimizin suverenliyi və ərazi bütövlüyü yalnız bizim müstəqilliyimizin təməli deyil, həm də sabit və dayanıqlı inkişaf üçün zəruri şərtlərdir. Hər bir dövlətin müstəqilliyi üçün

bu əsas dəyərlərin qorunmasının vacibliyi xüsusi vurğulanıb.

Qeyd olunub ki, Azərbaycan üçün bu prinsiplər xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Təşkilat üzv ölkələr arasında siyasi, iqtisadi və humanitar sahələrdə dialoqu və əməkdaşlığı inkişaf etdirmək vacibdir. Bu, qarşılaşdığımız çağırışlara və təhdidlərə daha effektiv cavab vermək imkanı yaradacaq.

Musa Qasımlı qeyd edib ki, iqtisadi dayanıqlıq dövlətlərin inkişafını təmin etmək üçün əsas amillərdən biridir. "Yaşıl dövlət" kimi birgə layihələr, regiondakı iqtisadi əlaqələri daha da möhkəmləndirəcək və uzunmüddətli iqtisadi sabitliyi təmin edəcək.

Milli Məclisin Sədr müavini çıxışının sonunda xüsusi olaraq vurğulanıb ki, yalnız birgə səylərlə biz məqsədlərimizə çatmaqla yanaşı suverenlik və ərazi bütövlüyü, iqtisadi və humanitar dayanıqlıq yalnız sözlər deyil, bizim fəaliyyətimizi istiqamətləndirən prinsiplərdir.

İclasda Gürcüstandan deputat Tornike Çeşvili, Moldovadan deputat Aleksandr Trubka və Ukraynadan deputat Svyatoslav Yuraş iştirak ediblər.

Tədbirdə GUAM PA-nın 17-ci sessiyasının yekun sənədi olaraq kommunika qəbul olunub.

"Azərbaycan"

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin onlayn iclası keçirilib

Martın 3-də Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin videokonfrans formatında növbəti iclası keçirilib. Komitə sədri Əli Hüseynli gündəlikdə 7 məsələnin daxil edildiyini bildirib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumata görə, ilk növbədə "Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi birinci oxunuşda müzakirəyə təqdim olunub. Mediasiya Şurası İdarə Heyətinin sədri Nadir Adilov məsələ ilə bağlı məlumat verib. Qeyd edilib ki, qanun layihəsində etik və peşəkar standartların qorunmasına, mediasiyanın keyfiyyətinin və etibarlılığının artırılmasına xüsusi diqqət yetirilib. Layihədə mediasiyanın nüfuzunun və effektivliyinin artırılması, mediatorların ilkin hazırlığı üzrə təlimi bitirmiş şəxslərin sertifikatlandırılması çərçivədə olma müddətini müəyyən edilməsi də nəzərdə tutulub.

Daha sonra Milli Məclis Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri Adil Vəliyev gündəliyin ikinci məsələsi - Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, "Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında", "Uşaq hüquqları haqqında", "Yol hərəkəti haqqında", "Validəynlərin itirimi və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında", "Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığının və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında" və "Penitensiar müəssisələrdə cəza çəkənlərdən azad edilmiş şəxslərin sosial adaptasiyası haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə (birinci oxunuş) dair məlumat verib.

Bildirilib ki, dəyişiklik təklif olunan qanun layihələrində uşaq hüquqlarının qorunması məqsədilə qeyyümlük və himayə

orqanlarına bir sıra səlahiyyətlər verilməsi nəzərdə tutulub. Bundan başqa, qeyyümlük və himayəçilik orqanlarının qərarlarının bir iş günü ərzində Elektron Hökumət İnformasiya Sistemində daxil edilərək onların fəaliyyətinin daha operativ həyata keçirilməsi planlaşdırılıb.

Milli Məclis Aparatının Dövlət quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin İnzibati qanunvericilik sektorunun müdiri Kamalə Paşayeva gündəliyin üçüncü məsələsi - Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində, "İcra məmurları haqqında", "İcra haqqında", "İpoteka haqqında" və "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsinə (birinci oxunuş) təqdim edib.

Məlumat verilib ki, qanun layihəsi məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası sahəsində aparılan ödənişlərin yalnız nağdsız qaydada həyata keçirilməsi məqsədilə hazırlanıb.

Sonra gündəliyin digər 4 məsələsi - "Konstitusiyaya Məhkəməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda

dəyişiklik edilməsi barədə (ikinci oxunuş), "Feldyeger rabitəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (ikinci oxunuş), Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş), Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində və "Xidməti və mülki silah haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) qanun layihələri nəzərdən keçirilib.

Qanun layihələrinin müzakirəsində komitənin sədr müavini Elşən Musayev, Mediasiya Şurasının İdarə Heyətinin üzvü Əli Nəbiyev çıxış ediblər.

Onlayn iclasda təqdim edilən qanun layihələrinin hər biri Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

İclasda komitənin üzvləri Kamal Cəfərov, Sabir Hacıyev, Nizami Səfərov, Mübariz Qurbanlı, Azay Quliyev, Erkin Qədirli, Bəhrüz Məhərrəmov və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

"Azərbaycan"

Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazası yaradılır

Martın 3-də Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin yaz sessiyasında növbəti iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumata görə, iclasda 7 məsələ müzakirə olunub.

Komitənin sədri Azər Əmiraslanov məlumat verib ki, gündəliyin ilk məsələsi "Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) qanun layihəsidir. Bildirilib ki, "Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə 22 dekabr 2023-cü il tarixli qanunla mühasibat uçotunu elektron formada aparmalı olan mühasibat uçotu subyektlərinin dairəsi müəyyən edilib. Təklif olunan qanun layihəsinə əsasən bütövlükdə elektron formada aparılmalı olan mühasibat uçotunu elektron formada aparmaq üçün "e-mühasibat" informasiya sisteminin təbii təklifi olunur. Qanun layihəsi "e-mühasibat" informasiya sisteminin təmin etməli olduğu məqsədləri müəyyənləşdirir. Belə ki, "e-mühasibat" informasiya sisteminin mühasibat uçotunu elektron formada aparmaq üçün mühasibat uçotu subyektləri üçün maliyyə hesablarının elektron qaydada təqdim edilməsi imkanını yaradır.

Qanun layihəsi üçüncü oxunuşda Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub. Sonra komitə sədri gündəliyin ikinci məsələsi olan "Nəqliyyat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsinə (ikinci oxunuş) təqdim edib. Bildirilib ki, "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda 4.1-ci maddəsinə əsasən lisenziyaların və icazələrin alınmasında azad olma halları müvafiq sahəni tənzimləyən Azərbaycan Respublikasının qanunları ilə müəyyən olunmalıdır. Bu qanun layihəsi müvafiq qurumun ("Azərbaycan Demir Yolları" QSC və onun strukturuna daxil olan qurumların) fəaliyyət istiqamətləri üzrə müvafiq işlərin görülməsi üçün zəruri olan lisenziya və icazələrin alınmasında azad olumasını nəzərdə tutur.

Sonra iclasda Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Valyuta tənzimi haqqında", "Kommersiya siri haqqında", "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestrində" haqqında, "Banklar haqqında", "Sığorta fəaliyyəti haqqında", "Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında", "İnvestisiya fondları haqqında", "Qiyəmətlilik qaydaları haqqında", "Cinayət yolu ilə

əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında" və "Ödəniş xidmətləri və ödəniş sistemləri haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarına dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) müzakirəyə çıxarılıb.

Bildirilib ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 28 fevral tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizəyə dair 2023-2025-ci illər üzrə Milli Fəaliyyət Planı"nın 8.4.1-ci yarımböndündə benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasının yaradılması üçün normativ hüquqi əsasların formalaşdırılması öz əksini tapıb. Bu dəyişikliklər də həmin fəaliyyət planından irəli gəlir.

İclasda iştirak edən Maliyyə Monitorinq Xidmətinin Hüquq Departamentinin direktoru Mehman Əliyev qanun layihəsi barədə məlumat verib. O bildirib ki, təklif olunan qanun layihəsi Milli Fəaliyyət Planının müvafiq tələblərinə uyğun olaraq, beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla hazırlanıb. Layihənin qəbul edilməsi ilə hüquqi şəxslərin benefisiar mülkiyyətçilərinə dair düstür, dəqiq, yenilənmiş məlumatları əks etdirən mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasının formalaşdırılması təmin ediləcəkdir. Bu, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizənin effektivliyinin artmasına xidmət edəcəkdir.

Müzakirə zamanı komitə üzvləri Zaur Şükürova, Vüqar Bayramov, Əli Məsimli, Aydın Hüseynov və Məşhur Məmmədov layihənin əhəmiyyətindən danışıblar, qeyd və təkliflərini diqqətə çatdırdılar.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

İclasda "Ölçmələrin vəhədotinin təmin edilməsi haqqında", "Uyğunluğun qiymətləndirilməsi sahəsində akkreditasiya haqqında", "Standartlaşdırma haqqında" və "Texniki tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının qanun layihəsi (birinci oxunuş) də müzakirə olunub. Layihə barədə məlumat verən Anttihsisar və İs-

tehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyinin əməkdaşı Elməddin Quliyev bildirib ki, qanun layihəsinin məqsədi keyfiyyət nəzarət sahəsində rəqəmsallaşmanın həyata keçirilməsi məqsədilə vahid elektron informasiya sisteminin hüquqi bazasının yaradılmasıdır. Bu sahədə elektron xidmətlərin təbii yolu ilə prosedurların optimallaşdırılması, ölçmə, texniki tənzimləmə və uyğunluğun qiymətləndirilməsi sahəsində fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi və xidmətlərin şəffaflığının artırılması nəzərdə tutulur.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda parlamentin plenar iclasına tövsiyə olunub.

Sonra iclasda Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində, "İcra məmurları haqqında", "İcra haqqında", "İpoteka haqqında" və "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) qanun layihəsi müzakirə olunub. Komitə sədri Azər Əmiraslanov bildirib ki, qanun layihəsi məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası sahəsindəki aparılan ödənişlərin yalnız nağdsız qaydada həyata keçirilməsi məqsədilə hazırlanıb. Layihəyə əsasən, "İcra məmurları haqqında", "İcra haqqında" qanunda icra məmurlarının icra sənədləri üzrə ödənilməli olan pul vəsaitlərinin, icra ödənişlərinin, habelə icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclərin ödənilməsinə yalnız nağdsız qaydada həyata keçirilməsi ilə bağlı vəzifəli təsbit olunur. Eyni zamanda "İcra haqqında" qanuna "İcra xidmətinin depozit hesabı" adlı maddənin əlavə edilməsi təklif olunur. Bu maddədə qeyd olunur ki, icra icraatı çərçivəsində pul vəsaitlərinin ödənilməsi yalnız nağdsız qaydada icra xidmətinin depozit hesabları vasitəsilə həyata keçirilir. Bununla əlaqədar İnzibati Xətalər Məcəlləsində icra icraatı üzrə ödənişlərin nağd qaydada həyata keçirilməsinə görə inzibati məsuliyyəti müəyyən edən yeni maddə əlavə olunur.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub. Bununla da Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası başa çatıb.

İclasda komitə üzvləri Ziyad Səmədzadə, Heydər Əşədov, Rövşən Muradov, Tahir Mirkişili, Əlibala Məhərrəmov, Müşfiq Cəfərov və digər rəsmi şəxslər də iştirak ediblər.

"Azərbaycan"

Bahar Muradova Xaçmazda vətəndaşlarla görüşüb

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova martın 3-də Xaçmazda vətəndaşlarla görüşüb.

Dövlət komitəsinin AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, əvvəlcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xatirəsi ehtiramla yad edilərək, abidəsi önünə gül dəstələri qoyulub.

Dövlət komitəsinin aidiyyətli struktur bölmə rəhbərinin də iştirakı ilə Xaçmaz və Şabran rayonlarının sakinlərinin müaricətlərinin dinlənilməsi görüşdə vətəndaş müaricətləri sırasında alimentin ödənilməsi, sosial yardım, işlə təmin olunma, müalicə, əmlak bölgüsü və digər məsələlər yer alıb.

Azərbaycanla Rumıniya arasında dini sahədə əməkdaşlıq imkanları barədə müzakirələr aparılıb

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramin Məmmədovun başçılıq ilə Rumıniyada səfərdə olan nümayəndə heyəti Dini məsələlər üzrə dövlət katibi Cəbrail Vasiyətov ilə görüşüb.

Dövlət komitəsinin AZƏRTAC-a bildirilib ki, qarşılıqlı səfərlərin iki ölkə arasında dini sahədə qarşılıqlı maraqları doğuran məsələlər, əməkdaşlıq imkanları və istiqamətləri barədə müzakirələr aparılmaq baxımından əhəmiyyətini vurğulayan dövlət katibi Azərbaycan və Rumıniya xalqlarının paylaşdığı biləcək ortaq dəyərlərinin olduğunu diqqətə çatdırıb. Cəbrail Vasiy

le Oliniçi Azərbaycandakı multikultural və tolerant mühihi yüksək qiymətləndirdiyini, ölkəmizin bu sahədə möv-cud təcrübəsinin öyrənilməsinin zəruriliyini vurğulayıb.

Azərbaycandakı dövlət-din münasibətləri və multikultural mühihi, dinə dövlət qayğısı ilə

göstərdiyini bildirib. Komitə sədri Azərbaycan tarixən müxtəlif konfessiyaların nümayəndələrinin vahid bir ailə kimi mehriban şəraitdə yaşadıklarını, dövlətin bu ənənələri daha da inkişaf etdirmək məqsədilə mühüm layihələrin həyata keçirildiyini qeyd edərək, Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə keçirilən tədbirlərin beynəlxalq səviyyədə tolerantlığın möhkəmlənməsinə böyük tökən olduğunu söyləyib.

Görüşdə həmçinin dini sahədə qarşılıqlı maraqları doğuran məsələlər müzakirə edilib, müvafiq sahə üzrə müxtəlif istiqamətlərdə əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Sabirabad və Tərtərdə qanunsuz ağac kəsmə faktları ilə bağlı cinayət işləri açılıb

Baş Prokurorluğun Cinayət təqibindən kənar icraatlar idarəsində Sabirabad və Tərtər rayonları ərazisində qanunsuz ağac kəsmə faktları ilə bağlı araşdırmalar aparılıb.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətinin AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, araşdırma zamanı Sabirabad rayonunda "Azera Toxumçuluq" MMC, "Aran Agro" MMC və digər hüquqi şəxslərin vəzifəli şəxsləri, Tərtər rayonunda isə fiziki şəxslər tərəfindən qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş qaydada zidd olaraq çoxlu sayda yaşılqların, o cümlədən ağac və kolların məhv edilməsi nəticəsində təbii 3 milyon manata yaxın ziyan vurulmasına əsaslı şübhələr müəyyən olunub.

Həmin faktlarla bağlı Cinayət Məcəlləsinin 188.3 (torpaq üzərində mülkiyyət, istifadə və ya icarə hüququnu pozma), 259.2.4 (Ağacları, kolları və ya digər yaşılqların qanunsuz kəsilməsi külli miqdarda ziyan vurmaqda) və 308.2-ci (ağır nəticələrə səbəb olan vəzifə salahiyyətlərindən sui-istifadə) maddələri ilə cinayət işləri başlanaraq istintaqın aparılması üçün aidiyyəti üzrə prokurorluq və daxili işlər orqanlarına göndərilib.

Novruz xalqımızın ən öziz bayramlarından biridir. Novruza bayramlar bayramı da deyirlər. Novruz qarlı-covğunlu qışın başa çatdığı, öz yerini güllü-çiçəkli bahara verdiyi gündür. Bu bayramın astroloji əsasları da vardır. Novruzda həm də il təzələnir, insanlar yeni ilə qədəm qoymuş olurlar. Bu dəyişmə və yeniləşmə bir çox xalqların və ölkələrin həyatında bu gün də rəsmi qaydadadır.

Novruz daim özü ilə bol-bol sevinc, ruzi-bərəkət gətirir. Novruz həm də insanların arzu və diləklərini gerçəkləşdirən bayramdır! Xalqımızın inancına görə belədir.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev xalqımızın ən üvlü və müqəddəs arzusunun həyata keçirərək artıq beşinci ildir ki, Novruzunu daha möhtəşəm və daha fərəhli bayram etməyimizə şərait yaratdı.

Məhz onun "dəmir yumruğu"u, Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə həyata keçirdiyi möcüzəvi bərpa, quruculuq və Böyük qayıdış prosesi sayəsində işğaldan azad edilərək dövlət suverenliyimizin bərpa olunduğu bu ərazilərdə alovlanan Novruz tonqallarının sayı hər il daha da artır.

Xalqımızın həqiqi rəhbəri Ulu Öndər Heydər Əliyevdən ayrı düşməsi, torpaqlarımızın erməni işğalına məruz qalması təkcə otuzillik həsrətə, məşəqqət və iztirablara səbəb olmadı.

Vandalların murdar ləpirlərinin dəydiyi yerlərdə Novruz tonqalları da söndürüldü!

Əvəzində evlərimiz, meşə və bağlarımız qırılıb yandırıldı, gözəl Qarabağımız bayraqların uladıqları xarabəliqlərə çevrildi.

Halbuki əsrlər boyu Azərbaycanın hər yerində olduğu kimi, bu bölgədə də Novruz xüsusi hazırlıqlar, böyük sevinc və toy-bayramla qeyd edilirdi...

Evlər təmizlənilib ağardılar, xalça-palaz çirpilib güünə verilib, mərhələlər üzrə Novruz hazırlıqları görülürdü.

Təndirlər qalınar, südlü, şirin fətirlər bişirilirdi, saclar qurularaq üzərində bayram qovurğası qovrulurdu.

Novruzqabağı hər yaş qrupundan olanların görəcəkləri işlərin qeyri-rəsmi bölgüsü olardı.

Böyüklərin öz qayğıları vardı:

* Ailənin "ehtiyat fondu"ndan səxavətlə pul ayırmaqla bayram bazarlığı edilirdi.

* Xonça tutub içərini quru meyvə və şirniyyatla doldururdular.

* Çorşənbə axşamlarında plov bişiril-məsi üçün lazımı tədarüklər görürdülər.

* Qırmızı yumurta boyaydılar, boşqablarında səməni göyördürdülər.

* Şamlar alıb bayram gecəsinə hazırlayırdılar.

* Uşaqlara, qocalara, doğma və qohumlara vermək üçün hədiyyələr tədarük olunurdu.

Uşaqların, yeniyetmə və cavanların da öz işləri olardı:

* Çorşənbə axşamları və bayram günü tonqalda yandırmaq üçün çir-çirpi yığardılar.

* Oğlanlar "torba atmağa", qızlar isə "qarı pusmağa" hazırlıq görürdülər.

* Bayram məhənləri və oyunları öyrə-nib ifa edirdilər.

* Küstülüləri barişdirməyə hazırlaşardılar.

Novruzda hazırlıq və bayram dövründə hər tərəf tozdan, palçıqdan təmizlənər, insanlar ürəkləri isə kindən-kütdürədən!

Həmü bir-birinə xoş söz deyib, xoş arzularını, dualarını çatdırırdı.

Torpaqların erməni vandalları tərəfindən işğaldan sonra Qarabağda Novruz, torpaqların işğal olunduğu ərazilərdə Novruz hazırlıqlarına və xalqımızın bu səhədəki qədim, gözəl adət-ənənələrinə də son qoyuldu.

Əvəzində Azərbaycan xalqının əli ilə yaradılanları, tikilib-qurulanları məhv etmək üçün düşmən tonqalları qalanmağa başladı.

İşğal olunmuş torpaqlardan zorla çıxarılan məcburi köçkünlər özləri ilə götürü-ləsi mümkün olanları götürdülər...

Abad və yaşayış üçün hər şərait olan evlər, həyətlərdəki meyvə ağacları, çörək bişirmək üçün təndirlər, bir çox hallarda mebellər və iriqabartılı əşyalar düşmə-nə qonimət qaldı.

Başqa çarələri yox idi.

YENİDƏN ALOVLANAN NOVRUZ TONQALLARI

Çünki nə vaxtları vardı, nə də o qədər yükü daşımağa məşinlər.

Amma milli-mənəvi dəyərləri, adət-ənənələrini unutmədilər!

Normal yaşayış üçün heç bir şəraiti olmayan çadır şəhərciklərində yerləşən çox oldu.

Yaxın ətrafdakı rayon mərkəzlərinə, yaxın-uzaq qohumlarının, dostlarının yaşadığı kəndlərə və evlərə pənəh aparınlar, qeyri-yasayış tikililərində qərar tutanlar da oldu.

İctimai binalarda, yataqxanalarda, sanatoriyalarda bir xeyli insan yerləşdi.

Hamı beynəlxalq hüquqa, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsinin təzliklə yerinə yetiriləcəyinə, yaman günün ömrünün az olacağına inanırdı!

HEYHAT!

* Sən demə, beynəlxalq hüquq da boş şeymiş!

* Sən demə, BMT də dişsiz bir qurum imiş!

* Sən demə, ATƏT-in Minsk qrupu da baş aldatmaq, işğalı əbədləşdirmək üçün qurulan bir oyunbazlıq imiş!

Ödur ki, bu ədalətsizlik, bu məşəqqətli məcburi köçkün həyatı otuz illəyə davam etdi!

* İnsanların bir çoxu insan kimi, normal həyat sürə bilmədilər.

* İnsanlar işsiz qalıb ehtiyac içində yaşadılar, dövlətin verdiyi yardıma qane olmaq məcburiyyətində qaldılar.

Yalnız yeni yaşayış kompleksləri və qaçqın şəhərcikləri tikildəndən və orada məskunlaşandan sonra normal həyata qayıtdılar.

Elə il oldu ki, nə Novruzunu bayram edə bildilər, nə də əllərini bayram tonqallarında isitdilər!

Nə qovurğa qovurdular, nə də şəkərbura, paxlava bişirdilər!

Amma dözdülər, bildilər ki, yaman günün ömrü az olur!

Ulu Öndər Heydər Əliyevin, Prezident İlham Əliyevin doğma torpaqlara qaytarılacaqları ilə bağlı verdikləri vədlərə inandılar!

İnanırdılar ki, məqam düşən kimi doğma torpaqlarına geri dönəcəklər!

Onları yaşadan, hər bir çətinliyə dözümlü edən də məhz bu inanları oldu!

Şəhər mərkəzlərindəki yataqxana binalarının həyətlərində Novruz tonqalı qalaya bilməsələr də, evlərində səməni göyört-dilər, mer-meyvadan xonça tutdular, körpələrin, uşaqların bu əziz bayramı unutmalarına yol vermədilər.

Bax beləcə ömrə yazılması çətin olan əzəbli məcburi köçkün illəri birtəhər yola verildi.

* Nəhayət, qisas günü gəlib çatdı!

* Nəhayət, 44 günlük Zəfər müharibəsi başladı!

* Nəhayət, "dəmir yumruğu" işə düşdü! 44 gündə bütün ağır-acları son qoyuldu! 44 gündə otuzillik zülmün qisası artıqlaması ilə alındı!

44 gündə müqəddəs torpaqlar murdar xislətlilərdən təmizlənərək paklığına qaytarıldı!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev vadini şəriflə yerinə yetirdi!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev işğal altındakı torpaqları əsl sahiblərinə qaytardı!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev qədim Azərbaycan torpaqlarına Novruzunu, milli-mənəvi dəyərlərimizi də qaytardı!

❖ ❖ ❖

Zəfər müharibəsinin ən yüksək zirvəsi sayılan Şuşaya, bütövlükdə külli Qarabağa və Şərqi Zəngəzura da Novruz tonqalını və Novruz ənənələrini cənab İlham Əliyev qaytardı!

Otuzillik həsrətdən sonra ailə üzvləri ilə birlikdə Cıdır düzündə nəhəng Novruz tonqalı alovlandırdı!

* Bu tonqalın işığı İrəvandan baxanlar da gördülər!

* Bu tonqalın alovu düşmənin gözlerini kor etdi!

* Bu tonqalın söləsi dünyanın hər yerindən göründü!

Dostlar sevindilər, düşmənlər yarıb qovruldu!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev tonqalın yanında oturaraq armudu stokanda pürəngi çay içib Novruzun rəmzlərindən sayılan şəkərbura, paxlava yedi!

Ağ şirinliyi ilə!

Düşməne gözdağı verməklə!

Sonrakı illərdə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Prezident İlham Əliyevin yandırdığı tonqaldan alov, işıq və istilik alan yüzlərlə tonqal qalandı!

Hər il onların sayı durmadan artdı!

Artıq minlərlə keçmiş məcburi köçkün geriyyə dönərək dövlətin onlar üçün yeni saldıqı smart tipli yaşayış məntəqələrinə, hər cür şəraiti olan rahat mənzillərə və evlərlərə köçmüşlər.

❖ ❖ ❖

Çırağımız işıqlı, ocağımız isti, süfrəmiz ruzili və bərəkətli olsun...

Xalqımızın Novruz alqışlarındandır!

Novruz alqışlarının ən çox edildiyi insan Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevdir!

Hər bir keçmiş məcburi köçkün dövlətin verdiyi mənzilin və evin qapısını açanda, süfrəyə oturanda, bayram aşına əl uzadanda, habelə Novruz tonqalının üstündən hoppanaraq Novruz təamlarından dadanda ona yenidən doğma yurdda bu xoşbəxtliyi qismət edən Prezident İlham Əliyevə dua edərək səmimi minnətdarlığını bildirir.

❖ ❖ ❖

Bu gün növbəti Novruz bayramına aparən Od çorşənbəsidir.

Növbəti köç karvanları Cəbrayıl, Şuşaya, Xocalıya, Balıçaya və Ağdərəyə getdi.

Deməli, Novruz tonqallarının sayı yenə də artdı...

Arta-arta da davam edəcəkdir!

Bu tonqallar həm də qalibiyyət nişanəsidir!

Düşməni məhv edərək torpaqlarını azad edən qəhrəman Azərbaycan xalqının qələbə tonqallarıdır!

Bu tonqallar həm də birliyimizin, iqtisadi imkanlarımızın, qurub-yaratmaq istəyimizin göstəricisidir.

Azərbaycan təkbaşına, heç kimdən kömək və yardım ummadan, gözəlmədən xarabalıqlar üzərində yeni şəhərlər, kəndlər və qəsəbələr salır, Böyük qayıdış programını görülməmiş sürətlə icra edir!

Bu tonqallar xalqımızın tükənməz Vətən sevgisinin alov şəklində təzahürüdür.

Üzərimizə odla gələn düşməni odda yandıraraq qisasımızı döyüş meydanında aldığımız!

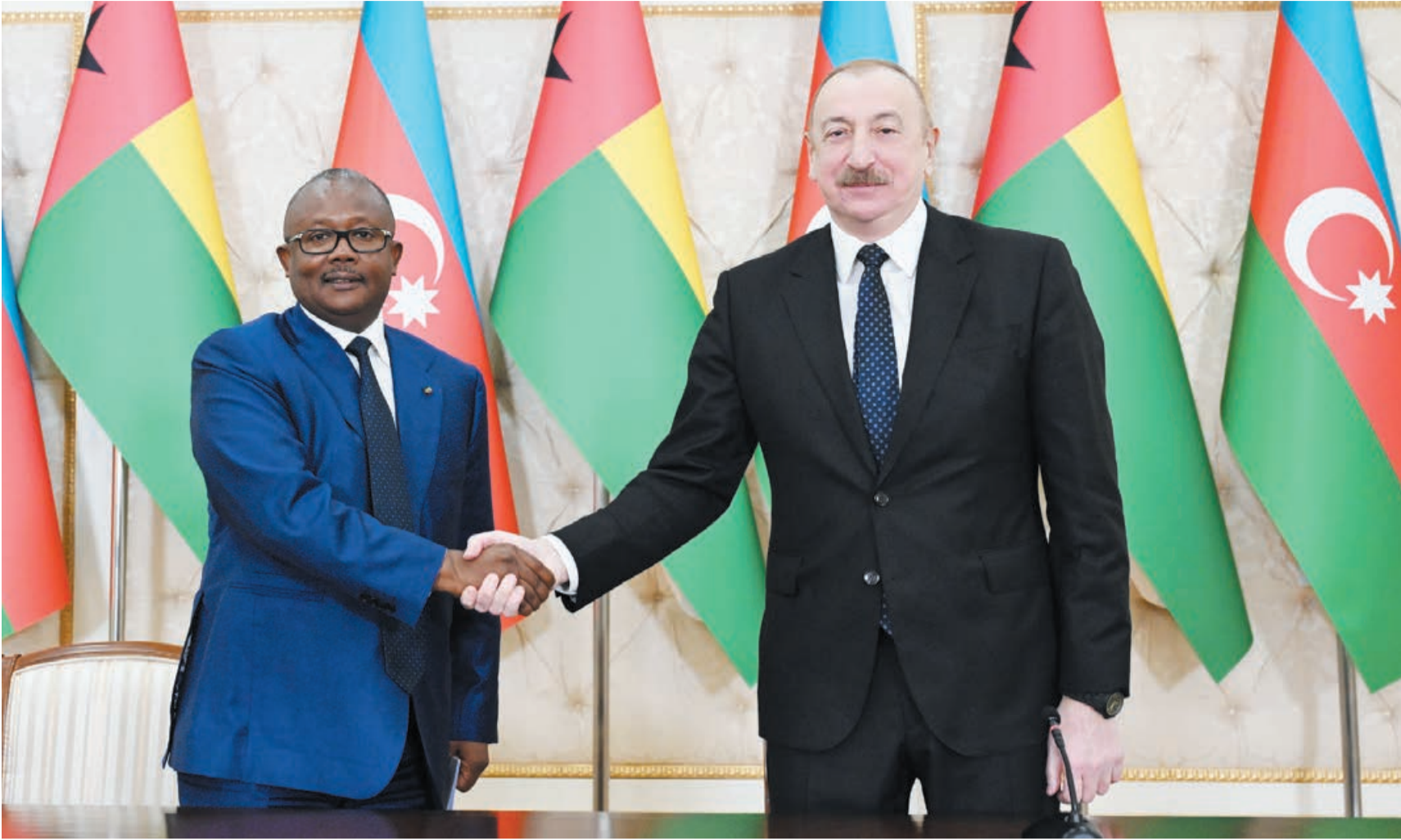
Bu tonqallar həm də Birinci və İkinci Qarabağ müharibələrində həmin torpaqlarda şəhid olanların ruhlarına bir təsəllidir!

Bu tonqallar həm də hamıya və hər kəsə bir daha sübut edir ki, Qarabağ Azərbaycandır və daim belə olacaqdır!

Bəxtiyar SADIQOV

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

Qarşılıqlı maraqlara söykənən əməkdaşlıq sərhəd tanımır

Fevralın 27-də Bakıya rəsmi səfər etmiş Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Moktar Sisso Embaló son bir il özində Azərbaycanla gələcək üçüncü Afrika dövlətinin rəhbəri oldu. Bundan əvvəl - fevralın 11-14-də Somali Prezidenti Hasan Şeyx Mahmudun Azərbaycanla zəngin gündəmi olan səfəri reallaşdı. Ötən il aprelin 4-5-də isə Konqo Prezidenti Deni Sasso-Nqesso rəsmi səfərlə Bakıda olub. Bu səfərlər Afrika qitəsinin Azərbaycanın xarici siyasətində yeni istiqamət olduğunu göstərir.

Zəngin təbii ehtiyatları və iqtisadi potensialı olan Afrika ölkələri əsr-lər boyu imperialist dövlətlərin müstəmləkəsi kimi amansız qarət və talana məruz qalıblar. Qitənin bir sıra dövlətlərinin müstəqil siyasi addımlar atmaq niyyətləri və neokolonializmə qarşı qətiyyətli mübarizəyə yoluna çıxmaları onların azad şəkildə yaşamaq, hansısa ölkənin boyunduruğunda olmadan müstəqil həyat sürmək istəyi ilə bağlıdır. Afrika dövlətlərinin Azərbaycanla bərabər-hüquqlu və qarşılıqlı maraqlara əsaslanan münasibətlər qurmaq istiqamətində cəhdləri müstəmləkə istibdadından qurtularaq sivil dünyaya açılma prosesinin tərkib hissəsidir.

Azərbaycanın zəngin təcrübəsi Afrika təmsilçilərinin maraq dairəsidir

Azərbaycanın Afrika dövlətləri ilə siyasi-iqtisadi müstəvidə aktiv münasibətlərə start verməsi dövlətimizin dünya arenasındaki siyasi çəkisinin artmasının bariz göstəricilərindən biridir. Özlüyün zəngin iqtisadi potensialı ilə dünyanın iri dövlətlərinin maraqlarını cəlb edən qitə ölkələri yüzillər boyu davam edən qanlı istismara məruz qalıblar. Bu baxımdan, həmin ərazi uzun müddət ərzində istisnasız olaraq böyük güc mərkəzlərinin mübarizə meydanına çevrilib. Fransa, Belçika, Niderland kimi dövlətlərin Afrikanın zənginliklərinin ələ keçirilməsi uğrunda yürütdükləri müstəmləkəçilik siyasəti nə qədər təəssüf və təəccüb doğursa da, XX əsrdə də davam edir. Afrika reallığı neokolonializm təzahürlərinin hələ də yaşadığı və xalqların amansız istismarı hesabına varlanmaq istəyən dövlətlərin olduğunu göstərən aşkar nümunədir.

Bu baxımdan, qitənin qabaqcıl və müstəqilliyə daha çox meyil edən təmsilçiləri özlərinə dünyada bərabər-hüquqlu və hər iki tərəfin maraqlarını təmin edən formatda münasibətlər qurmaq üçün tərəfdaş axtarı-

şındadırlar. Afrika dövlətlərinin liderlərinin bir-birinin ardınca Bakıya səfər etmələri onu göstərir ki, Azərbaycanın dünyada artan siyasi və iqtisadi çəkisi qitə ölkələrinin diqqətini cəlb edir.

Azərbaycan postsəviyet məkanının postkolonial Afrika ilə tam əsaslı əlaqələrin bünövrəsini qoyan ikinci dövlətdir. Söhbət heç də sadəcə diplomatik münasibətlərin qurulması və ya iqtisadiyyatın konkret sahələrində hər hansı təmaslardan getmir. Bu yolu Azərbaycan müstəqilliyinin ilk illərində qət etməyə müvəffəq olub - 1992-2012-ci illərdə qitənin əksər dövlətləri ilə diplomatik münasibətlər qurulub. Hazırkı gündəmdə olan maraqlar, əlaqələr Azərbaycanın bir siyasi və iqtisadi güc olaraq uzaq qitə dövlətləri ilə əməkdaşlıq qurma tarixinin başlanğıcı əks etdirir.

Azərbaycan hələ sovetlər dönməndən etibarən Afrikada ənənəvi maraqları olan və tez-tez Qərbi təmsilçiləri ilə toqquşan Rusiyadan sonra postsəviyet məkanının nüfuz edən ikinci dövlətidir. Yeni yaranan təmaslar formatında ən çox maraq doğuran amil odur ki, qitə təmsilçiləri Azərbaycanın müxtəlif sahələrdə əldə etdiyi zəngin təcrübəni öyrənmək üçün Bakı ilə sıx əlaqələrə can atırlar. Bu, dövlətlər arasında sağlam münasibətlərin olduğunu dəlil edən vacib amildir. Afrikalıların Azərbaycanın hərbi, hərbi-sənaye sahəsindəki nailiyyətlərinə maraq göstərmələri dövlətimizin hərbi qüdrətinin dünya gündəmində özünə möhkəm yer tutması anlamına gəlir. İqtisadiyyatımız üçün ənənəvi sektor olan neft sənayesindəki təcrübə Azərbaycanı neokolonializm təzahürlərinin hələ də yaşadığı və xalqların amansız istismarı hesabına varlanmaq istəyən dövlətlərin olduğunu göstərən aşkar nümunədir.

Bu baxımdan, qitənin qabaqcıl və müstəqilliyə daha çox meyil edən təmsilçiləri özlərinə dünyada bərabər-hüquqlu və hər iki tərəfin maraqlarını təmin edən formatda münasibətlər qurmaq üçün tərəfdaş axtarı-

Azərbaycana maraq nədən qaynaqlanır?

Kolonial keçmişin acı təcrübəsindən qurtulmaq istəyən dövlətlərin maraq istiqamətlərindən birinin də Bakı olması Azərbaycanın son 4-5 il ərzində qazandığı orta güc statusunun ayınlıq göstəricisidir. Qitə ölkələrinin Bakı ilə əməkdaşlıq isteklərinin ardıcıl və sistemli karakter daşması faktı ölkəmizin dünya arenasındaki yeni rolunun yeni statusundan irəli gəlir. Azərbaycanın qurulan yeni dünyada, formalaşan yeni nizamda məxsusi çəkisi olan dövlətə çevrilməkdədir. Bu status dövlətimizin siyasi və iqtisadi maraqlarının yerləşdiyi regionla məhdudlaşmadığını şərtləndirən başlıca faktordur. Çoxqıtblı və tarazlaşdırılmış xarici siyasətin möntəzibindən irəli gələn hərtərəfli iqtisadi əlaqələrə üstünlük verən Bakının yeni maraq dairələrindən biri də Afrika qitəsidir.

Son bir neçə il ərzində Afrikada baş verən hadisələr qitə tarixinin yeni nəfəs alma prosesinin başlandığını göstərir. Afrika aktiv şəkildə müstəmləkəçilik istibdadından qurtulmaq üçün cəhdlər edir. Qitənin müxtəlif dövlətlərində Fransanın qanlı idarəçilik metodlarına qarşı baş qaldırmış etiraz dalğası özünün tarixi notalarını göstərməkdədir. Paris bir-birinin ardınca həmin dövlətlərdə olan hərbi mövcudluğuna son vermək məcburiyyətində qalıb. Fransanın qismində digər müstəmləkəçi dövlətlər də Afrikanı tərk edirlər. Milli hərəkatları qan gölündə boğmaq üçün nəzərdə tutulan hərbi bazaların qitədən çıxarılması neokolonialist dövlətlərin yerlərdəki iqtisadi mövcudluqlarını da zəiflədir. Bu baxımdan, Afrikada yeni geosiyasi və iqtisadi güc mərkəzlərinin peyda olmaları, özü də fərqli əməkdaşlıq gündəmi ilə gəlmələri nəzərə çarpır.

Azərbaycan üçün olduqca xoşdur ki, Afrika qitəsində əhəmiyyəti və rolu artan dövlətlərdən biri də Türkiyədir. Rəsmi Ankara Pekinlə yanaşı, Afrika qitəsində son illər ərzində siyasi nüfuz və iqtisadi çəkisini artırmağa müvəffəq olmuş ikinci geosiyasi aktorudur. Xarici siyasətinin ənənəvi istiqaməti olan, qitə ilə əsrləri əhatə edən birgə gündəmə malik Türkiyə dövləti Afrika ölkələri ilə fərqli əməkdaşlıq kontekstinə üstünlük verir. Qitə dövlətlərinin Türkiyə və Çinlə əməkdaşlığa çalışmaları başlıca səbəbi budur ki, qurulan münasibətlər qarşılıqlı faydaya və inkişafa əsaslanır, habelə tərəflərdən bi-

rinin digəri üzərində hökmranlığı və ya əlahiddə statusunu ehtiva etmir. Bu gün Afrikaya lazım olan əsas amillər investisiya qoyuluşu və təcrübə mübadiləsidir. Azərbaycanın belə bir realıqda bu dövlətlərə açılmasına təsadüfi deyil və qitə təmsilçilərinin liderlərinin ölkəmizə səfərləri müxtəlif sahələrdə əldə etdiyimiz qiymətli praktikaya olan marağın təzahürüdür.

Çoxqıtblı siyasətin daha bir göstəricisi

Rəsmi Bakının qitə paytaxtları ilə diplomatik münasibətlərinin tarixi müstəqilliyimizə eyni yaşa malikdir. Azərbaycan 1991-ci ildə müstəqilliyini elan edən kimi Afrika dövlətləri tərəfindən tanınmağa başlayıb. Bu prosesin sürətlə baş verməsi bir sıra amillərə bağlıdır ki, bunlardan ən əsası təbii olaraq Afrika dövlətlərinin də Azərbaycan kimi müstəqilliyə can atmaları və azad yaşamaq istəyi ilə əlaqədar idi. Bununla yanaşı, Azərbaycan hələ sovetlər dövründən bir sıra Afrika ölkələrində, xüsusilə qitənin şimalında olan müsəlman dövlətlərində tanınırdı. Misir, Liviya, Sudan, Tunis, Əlcəzair kimi dövlətlərlə hələ SSRİ formatında iqtisadiyyat, humanitar sahədə sıx münasibətlər yaranmışdı. Təsəvvür deyildir ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Ulu Öndər Heydər Əliyevin bu coğrafiyaya bir neçə səfəri reallaşmışdır. Eyni kurs Prezident İlham Əliyev tərəfindən də davam etdirilmişdir.

Afrika coğrafiyasının təmsilçiləri ilə bizi birləşdirən ümumi maraqlar və təzahürlər var ki, bunlardan biri də bəlkə də ən vacibi müsəlman ələmini təmsil etmələrimizdir. İslam dünyasını müxtəlif məzmun və formatlarda bir araya gətirən çoxərəfli platformalar bu baxımdan aramızda ki ünsiyyətin qurulması və möhkəmlənməsi üçün əlverişli fürsət olub.

İkinci mühüm istiqamət Qoşulma Hərəkatı çərçivəsində əldə etdiyimiz zəngin münasibətlər formatıdır. Azərbaycanın təşkilatın həyatında və onun dünya siyasətində qəti addımlar atması üçün yeni realıqın formalaşması tarixində ciddi rolunu var. Möhz ölkəmizin quruma rəhbərliyi dövründə Afrika dövlətlərinin bizimlə əməkdaşlığa maraqları artmağa və konkret istiqamətlər almağa başlayıb. Azərbaycan hərəkatına rəhbərliyi ərzində bir sıra humanist aksiyalara imza atıb və bu kontekstdə Afrika dövlətlərində də müxtəlif

səpkili yardımlar edib. Pandemiya dövründəki təcrübə bu baxımdan xüsusi önəm daşıyır.

Qoşulma Hərəkatına rəhbərlik və qurumun restrukturizasiya, yenidən formalaşma prosesində oynadığı müsbət rol Azərbaycan ciddi siyasi dividendlər qazandı. Təkcə bir faktı qeyd etmək bu müsbət praktikanın hansı miqyasda malik olduğuna dair dəqiq təsvirlərin yaranması baxımından yetərli ola bilər. Vətən müharibəsi günləri və sonrakı müddətdə Ermənistan və havadarlarının müxtəlif beynəlxalq platformalarda, xüsusilə də BMT və Parisin geosiyasi nüfuz aləti olan frankofon dövlətlərinin birliyi müstəvisində Azərbaycan qarşı atılmış tərbiyəçi addımların qarşısının alınması və neytrallaşdırılmasında ölkəmizin Afrika təmsilçiləri ilə əldə etdiyi tərəfdaşlıq münasibətlərinin hədsiz rolu olmuşdur.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan CAR-la effektiv əməkdaşlıq praktikasına malikdir ki, burada hərbi və hərbi-sənaye istiqamətini xüsusi vurğulamaq lazımdır. Somali Prezidentinin ölkəmizə səfəri zamanı müdafiə və müdafiə sənayesi sahələrində əməkdaşlıq haqqında sənəd imzalanıb. Eyni zamanda dövlət başçısı Azərbaycanın müdafiə sənayesi məhsulları ilə tanış olub.

Afrika dövlətləri uzun müddət sivil dünyadan zorla kənarlaşdırılaraq, istisnasız olaraq xammal bazası qismində və "geridə qalmış" obrazı ilə təqdim olunublar. Bu, müstəmləkəçi dövlətlər tərəfindən qəsdilə həyata keçirilmiş siyasət olub. Halbuki qitə unikal tarixi olan esrarəng sivilizasiya və zəngin mədəniyyət məkanıdır. Siyasi terminologiyada "inkışafdan qalmış", "üçüncü dünya təmsilçiləri" kimi ifadələrlə işarə edilən dövlətlərin müstəqilliyi, azad siyasi və iqtisadi fəaliyyəti, habelə bərabər-hüquqlu münasibət və tərəfdaşlığa can atmalarının əsasında bu kimi vacib amillər durur. Tarixdən qaynaqlanan belə bir gerəklikdə Afrika təmsilçilərinin Azərbaycanla münasibətlərə meyil göstərmələri həm tədqiqatçıdır, həm də dövlətimizin beynəlxalq arenada əldə etdiyi yüksək reputasiya və nüfuzunun göstəricisidir.

Bu ölkələr arasında təhsil sahəsində əməkdaşlıq da əsas istiqamətlərdən biridir. 2023-2024-cü tədris ilində Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrində Afrikanın 35 ölkəsindən 365 nəfər təhsil alıb. Azərbaycan Prezidentinin 2023-cü il 8 iyul tarixli sərəncamı ilə təsis edilmiş "Heydər Əliyev adına Beynəlxalq Təhsil Qrantı" proqramı çərçivəsində İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının və Qoşulma Hərəkatına üzv olan Afrika qitəsi ölkələrinin vətəndaşları üçün Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrində dövlət hesabına təhsil almaq imkanını yaradıb. Somali Prezidentinin ölkəmizə səfəri zamanı təhsil sahəsində əməkdaşlığa dair sənəd də imzalanıb.

Azərbaycanın Afrika siyasətində əsas əməkdaşlıq istiqamətlərindən biri də qitə ölkələrinə humanitar yardımların göstərilməsidir. Demək olar ki, bütün Afrika qitəsi ölkələrində Azərbaycan tərəfindən çoxərəfli və ikitərəfli əsasda müxtəlif zamanlarda humanitar yardımlar göstərilib. Ölkəmiz bu yardımları sıralamasında ilk 20 dövlət arasında yer alır. Azərbaycan Respublikasının Beynəlxalq İnkişaf Yardım Agentliyi vasitəsilə artıq neçə ildir ki, Afrika qitəsinin müxtəlif ölkələrinə tibbi və texniki yardım layihələri həyata keçirilir. Bu fəaliyyət həmçinin Heydər Əliyev Fondu mühüm töhfə verir.

Bu ilin əvvəlində yerli telekanallara müsahibə verən Prezident İlham Əliyev qarşılıqlı dövr ərzində Azərbaycanın beynəlxalq siyasi çəkisinin artacağını bildirmiş və dövlətimizin yeni dünya nizamında özünəməxsus yerə və rola sahib olacağını bəyan etmişdir. Belə görünür ki, rəsmi Bakının bu kontekstdəki xarici siyasət istiqamətlərindən biri də möhz Afrika qitəsi olacaqdır. Bu, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuz və çəkisinin artmasının, habelə təsir dairəsinin yalnız yerləşdiyimiz bölgə ilə məhdudlaşmadığını mübahisəsiz ifadəsidir.

*İradə ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"*

Azərbaycan-Pakistan münasibətləri inkışafının uğurlu dövrünü yaşayır

"Conubi Asiyanın və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) fəal, nüfuzlu və hərbi-siyasi baxımdan güclü dövlətlərindən olan Pakistan İslam Respublikası Azərbaycanın ən sıx əlaqələr qurduğu və qarşılıqlı münasibətləri strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəltdiyi ölkələrdəndir. Azərbaycan dövlət müstəqilliyini ilk taniyan ölkələrdən biri də möhz Pakistandır. Bu ölkə 12 dekabr 1991-ci ildə rəsmi olaraq Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyini tanıyıb, 9 iyun 1992-ci ildə Azərbaycanla diplomatik əlaqələr qurulması haqqında qərar qəbul edib və 12 mart 1993-cü ildə Bakı şəhərində səfirliyini açdı".

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə Milli Məclisin deputatı Zaur Şükürov deyib. O bildirib ki, dövlət müstəqilliyimizin ilk illərindən Ümummilli Lider Heydər Əliyev Pakistan-Azərbaycan münasibətlərinə böyük önəm verib. Ulu Öndər iki ölkə arasında əlaqələri belə səciyələndirirdi: "Pakistan ilə Azərbaycan arasında çox yaxşı əlaqələr, dostluq əlaqələri var. Bu əlaqələr keçmiş tarixi ənənələrimizin üzərində qurulub". Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi kursunun layiqli davamçısı, Prezident İlham Əliyevin prezidentliyi dövründə iki ölkə arasında bütün sahələrdə münasibətlərin inkışafında irəliləyişlər müşahidə edilib və bu proses indi də uğurla davam etməkdədir. Nüvə silahına və müasir raket texnologiyasına malik yeganə müsəlman dövləti olmaqla, Pakistan beynəlxalq təhlükəsizlik və güc balansına təsir göstərir. Pakistan, həmçinin BMT, ŞƏT (Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı) və digər beynəlxalq təşkilatlarda fəal iştirak edir, regiondakı münasibətlərin həlli və beynəlxalq əməkdaşlıq məsələlərində mühüm yer tutur. "Bu gün Pakistan tam əminliklə Azərbaycanın Türkiyədən sonra dünyadakı ikinci ən əsas strateji müttəfiqidir və iki ölkə arasında həm ikitərəfli, həm də çoxərəfli əlaqələr güclü və intensiv xarakter daşıyır. Otuz il ərzində Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxlamış Ermənistanla diplomatik münasibətlər qurmayan və müxtəlif beynəlxalq platformalar vasitəsilə işğalçı ordunun Azərbaycan ərazilərindən çıxarılmasını tələb edən dövlətlərdən biri də Pakistandır. 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə bu ölkənin Azərbaycanla qarşılıqlı münasibəti aydın şəkildə özünü göstərdi. İslamabadın Bakıya verdiyi mənəvi və siyasi dəstək Azərbaycanın dünya miqyasında ədalətli mövqeyinin müdafiəsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyırdı. Pakistan Azərbaycanın haqlı mübarizəsini beynəlxalq arenada ardıcıl şəkildə dəstəkləyərək, ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyinin qorunması üçün prinsipial mövqeyini sərgilədi", - deyir siyasətçi Əlavə edib.

Z.Şükürov qeyd edib ki, Azərbaycan və Pakistan arasında yüksək səviyyəli münasibətlər və mükəmməl ikitərəfli əlaqələr beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində önəmli nümunədir. Bu münasibətlər yalnız siyasi və diplomatik deyil, həm də iqtisadi, hərbi və humanitar sahələrdə də genişlənməkdədir. Dövlətlərarası əlaqələrdəki bu inkışaf regionda sabitliyin qorunmasına və qarşılıqlı maraqların həyata keçirilməsinə xidmət edir. Həmçinin ölkələrimiz arasında ki əməkdaşlıq hər iki dövlətin beynəlxalq aləmdə daha güclü mövqə tutmalarına imkan yaradır. İki ölkə arasında həyata keçirilən intensiv qarşılıqlı səfərlər mübadiləsi əlaqələrin inkışafında xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu baxımdan, Pakistandan Şəhbaz Şərifin Azərbaycanla rəsmi səfəri və Prezident İlham Əliyevlə həm təbii, həm də geniş tərkibdə keçirilən görüşlər zamanı aparılan səmərəli müzakirələr, imzalanmış sənədlər strateji tərəfdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsində önəm kəsb edir. Prezident İlham Əliyev Məhəmməd Şəhbaz Şərif ilə görüşündən mətbuatə bəyanat verərək xüsusilə vurğuladı ki, Pakistanın çox inkışaf etmiş müdafiə sənayesi mövcuddur və Azərbaycan da öz müdafiə potensialını inkışaf etdirir. İki ölkə arasında müdafiə sənayesi sahəsində sıx əməkdaşlıq davam etdiriləcək, eyni zamanda müdafiə sənayesi məhsullarının birgə istehsalı imkanları nəzərdən keçiriləcək.

Deputat vurğulayıb ki, mövcud ikitərəfli və çoxərəfli əlaqələr milli maraqlarımıza tam cavab verir və strateji dialoq, dünya və regional arenalarda, o cümlədən Avrasiya geosiyasi məkanında səmərəli fəaliyyət üçün geniş imkanlar açır. İki ölkə arasında siyasi əməkdaşlığın hazırlıq potensialından istifadə etməklə, iqtisadi əlaqələri daha da genişləndirmək və ticarət dövrüyyəsinin artırılması üçün birgə səylərin intensivləşdirilməsi zəruridir. Səfər çərçivəsində baş tutan biznes-forum da möhz bu məqsədlərə xidmət edir və inanırıq ki, biznes dairələri arasında keçirilən görüşlər bu baxımdan qarşılıqlı faydalı nəticələr əldə edilməsinə imkan verəcək.

Z.Şükürov bildirib ki, hazırda iki ölkə liderinin sözləri sayəsində Azərbaycan-Pakistan münasibətləri öz inkışafının ən yaxşı dövrünü yaşayır: "Azərbaycanın Vətən müharibəsində qələbəsinə və antiterror tədbirləri nəticəsində suverenliyinin tam bərpasından sonra Conubi Qafqazda yaranmış yeni reallıqlar və əməkdaşlıq imkanları, ikitərəfli və çoxərəfli əlaqələrin dərinləşməsi üçün sabit və uzunmüddətli perspektivlər vəd edir. Prezident İlham Əliyev Pakistanla əlaqələrin inkışafına xüsusi önəm verir və ölkənin ali siyasi rəhbərliyi ilə qarşılıqlı inam və etimada əsaslanan yüksək səviyyəli münasibətləri qoruyur. Pakistandan Şəhbaz Şərifin Azərbaycanla səfəri, ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərə yeni məzmun və keyfiyyət qazandırmaqla yanaşı, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın genişlənməsinə və dorunlaşmasına töhfə verəcək. Bu gün Azərbaycan-Pakistan əməkdaşlığının iqtisadi, ticarət, enerji, nəqliyyat, turizm, təhsil və hərbi-texniki sahələrdə genişləndirilməsi üçün əlverişli imkan mövcuddur. İnanırıq ki, bu imkanlardan istifadə edərək, dövlətlərarası münasibətlərimiz həm ikitərəfli, həm də çoxərəfli əsasda, birgə səylərimizlə bundan sonra da uğurla davam etdiriləcək və daha da möhkəmlənəcək".

*Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"*

AHİK-də "Caspian Energy Club"un nümayəndələri ilə görüş olub

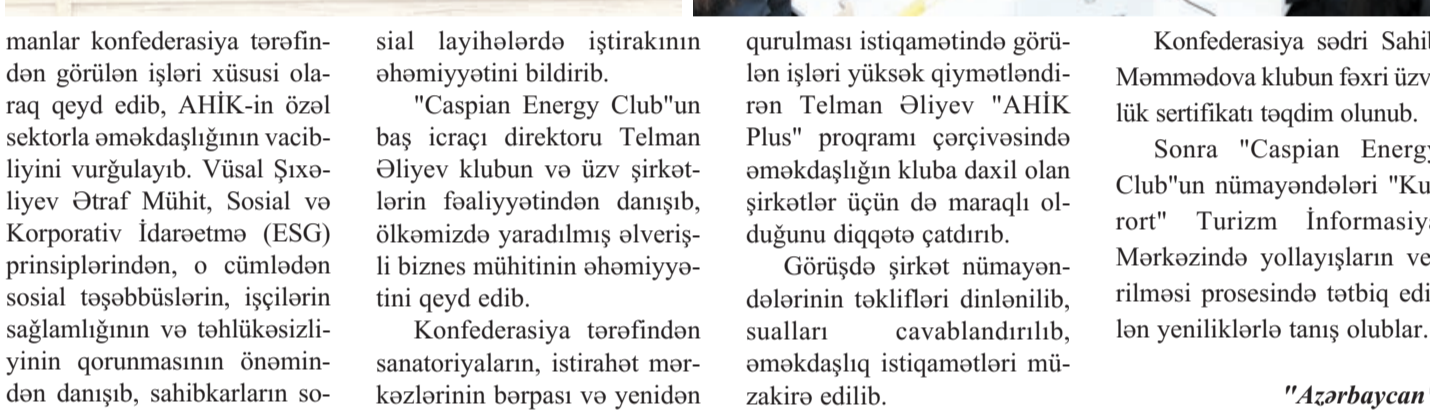
Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasında (AHİK) "Caspian Energy Club"un nümayəndələri ilə görüş keçirilib.

Özəl sektorla əməkdaşlıq çərçivəsində keçirilən görüşdə konfederasiyanın sədri Sahib Məmmədov həmkarlar itti-faqları sistemində aparılan islahatlar, üzvlərin əmək hüquqlarının müdafiəsi, sağlamlığının qorunması, mülkiyyət və istirahətinin təşkili istiqamətində tətbiq olunan yeniliklər, həyata keçirilən layihələr barədə danışıb.

Bildirilib ki, yeni layihələrdən olan "AHİK Könüllüləri" uğurla davam etdirilir, yollayışların vahid məkandan verildiyi "Kurort" Turizm İnformasiya Mərkəzi yaradılıb, yollayışların verilməsi prosesi sadələşdirilib. Yaxın vaxtlarda "Layihəli Əmək Səfirləri" layihəsinə də start verəcək. Görüşdə həmçinin itti-faq üzvləri üçün xüsusi endirimlər və bonuslar təqdim edəcək "AHİK Plus" proqramı barədə də məlumat diqqətə çatdırılıb.

Vurğulanıb ki, konfederasiya özəl sektorla əməkdaşlığa xüsusi önəm verir, bu sahədə çalışanların həmkarlar itti-faqlarında birləşməsinə, hər bir işçinin layihəli əmək şəraiti ilə təmin olunmasına dəstəkləyir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının İqtisadi siyasət və sənaye məsələləri şöbəsinin sektor müdiri Vüsal Şıxəliyev son za-

manlar konfederasiya tərəfindən görülən işləri xüsusi olaraq qeyd edib, AHİK-in özəl sektorla əməkdaşlığının vacibliyini vurğulayıb. Vüsal Şıxəliyev Ətraf Mühit, Sosial və Korporativ İdarəetmə (ESG) prinsiplərindən, o cümlədən sosial təşəbbüslərin, işçilərin sağlamlığını və təhlükəsizliyinin qorunmasının önəmindən danışıb, sahibkarların so-

sial layihələrdə iştirakının əhəmiyyətini bildirib. "Caspian Energy Club"un baş icraçı direktoru Telman Əliyev klubun və üzv şirkətlərin fəaliyyətindən danışıb, ölkəmizdə yaradılmış əlverişli biznes mühitinin əhəmiyyətini qeyd edib.

Konfederasiya tərəfindən sanatoriya, istirahət mərkəzlərinin bərpası və yenidən qurulması istiqamətində görülən işləri yüksək qiymətləndirən Telman Əliyev "AHİK Plus" proqramı çərçivəsində əməkdaşlığın kluba daxil olan şirkətlər üçün də maraqlı olduğunu diqqətə çatdırıb.

Görüşdə şirkət nümayəndələrinin təklifləri dinlənilib, sualları cavablandırılıb, əməkdaşlıq istiqamətləri müzakirə edilmişdir.

"Azərbaycan"

İğdır-Naxçıvan qaz kəmərinin tikintisi yekunlaşıb

İğdır-Naxçıvan qaz boru kəməri tamamlandı. Yaxın günlərdə kəmərin açılış mərasiminin keçiriləcəyi gözlənilir. Bu barədə Türkiyənin enerji və təbii sərvətlər naziri Alparslan Bayraktar məlumat verərək deyib: "Biz Naxçıvana təbii qaz ixracına başlayırıq. İğdır-Naxçıvan kəmərinin tikintisi başa çatıb... Naxçıvanın qaza olan tələbatı artıq Türkiyə vasitəsilə ödəniləcək".

İğdır-Naxçıvan qaz boru kəmərinin təməli 2023-cü il sentyabrın 25-də qoyulub. Təməlləşmə mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və həmin vaxt ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan iştirak ediblər. Azərbaycan və Türkiyə arasında bu qaz boru kəmərinin tikintisinə dair Anlaşma Memorandumu isə 2020-ci il dekabrın 15-də Ankara imzalanıb.

Kəmərin çəkilişində məqsəd Naxçıvanın qaz təchizatının şəxələndirilməsinə imkan verməkdir. Onun bir mənbədən asılılığını aradan qaldırmaqdır. Bunun üçün Prezident İlham Əliyevin 10 fevral 2022-ci il tarixli sərəncamına əsasən, İğdır-Naxçıvan qaz boru kəmərinin tikintisi üçün dövlət büdcəsindən vəsait ayrılıb. Layihə "Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2023-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın prioritet layihələri sırasında yer alıb.

Boru kəmərinin İğdırın Sədərək rayonuna qədər uzunluğu 97,5 kilometr təşkil edir. Kəmərin Azərbaycan hissəsinin uzunluğu 17,5 kilometr, Türkiyə hissəsinin uzunluğu isə 80 kilometrdir. Boru kəməri gündə 2 milyon kubmetr, ildə isə 730 milyon

ni sabit və etibarlı bir mənbədən qarşılayaraq onun enerji təhlükəsizliyini təmin edəcək. Hazırda Naxçıvan qazla Azərbaycan və İran arasında ki svop müqaviləsi əsasında təmin olunur, lakin İğdır-Naxçıvan xəttinin inşası ilə bu asılılıq aradan qalxacaq.

Layihə həm Azərbaycanın enerji müstəqilliyini gücləndirəcək, həm də Türkiyə ilə iqtisadi bağları daha da möhkəmləndirəcək. Ən önəmlisi isə Azərbaycanın Naxçıvana nəql ediləcək qazın keyfiyyətinə nəzarət edə bilməsidir.

Layihənin Azərbaycan hissəsinin tikintisini Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR), Türkiyə hissəsinə isə BOTAS şirkəti həyata keçirir. Kəmərin Azərbaycan hissəsinin tikintisi 2023-cü ilin iyul ayında başlanıb. Sədərək qazpaylayıcı stansiyası "Revers" tipindədir, yəni qazı həm qəbul, həm də ixrac edə bilər.

Qaz boru xəttinin Türkiyə hissəsindəki son stansiyası Dilucudur. Başlangıç nöqtədən çıxan qaz 80 kilometrədən çox məsafə qət edərək bu stansiyaya çatdırılacaq və oradan Naxçıvana nəql ediləcək.

SOCAR səlahiyyətlisinin təsdiqlədiyinə görə, kəmərin gündəlik ötürücülük gücü 2 milyon kubmetr nəzərdə tutulub ki, bu da illik təxminən 730 milyon kubmetrə bərabərdir. Layihəyə edilə biləcək kiçik modifikasiyalarla bu həcmi gündəlik 5 milyon kubmetrə, yəni illik 1,8 milyard kubmetr qədər artırmaq mümkündür.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycan və Qazaxıstanın maraqları Orta dəhlizdə də üst-üstə düşür

Bu maraq dəhliz üzərindən daşınan yüklərin həcmi artırmaqdır

Dünya ticarətində nəqliyyat dəhlizlərinin əhəmiyyəti artır və bu, təbii - həm istehsalçı, həm də sifarişçi yüklərin mənzil başına tez, təhlükəsiz və ucuz çatmasını istəyir.

Orta dəhliz bu üç tələbin hamısına cavab verir. O üzündən son dövrlər tərəflər Orta dəhlizi seçirlər. Statistik rəqəmlər göstərir ki, ildən-ildə bu marşrutla daşınan yüklərin həcmi sürətlə artır. Belə olan halda marşrutun modernləşdirilməsi və gömrük prosedurlarının sadələşdirilməsi önəm çıxır. Azərbaycanla Qazaxıstan bu sahədə yaxından əməkdaşlıq edir. Bununla yanaşı, hər iki ölkə marşrutun səmərəliliyini artırmaq üçün digər tərəflərlə əlaqələri genişləndirir, müvafiq qərarların qəbuluna çalışırlar.

Qazaxıstan və Çin arasında nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq üzrə yarımkomitonun 15-ci iclasında Trans-Xəzər

Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun (TBNM, Orta dəhliz) gələcək inkişafı və marşrut üzrə yükdaşımaların həcminin artırılması ilə bağlı razılıq əldə olunub. Çin Avropa ilə ticarətini genişləndirmək istəyir. Bunun üçün Qazaxıstan üzərindən TBNM marşrutu üzrə avtomobil nəqliyyatı ilə yükdaşımaları artırmaqda maraqlıdır. Ötən il bu iki ölkə yük daşımaları prosedurları üzrə icazə blanklarının mübadiləsini elektron formatda həyata keçirib. Bu isə reyslərin iki dəfə artırılmasına imkan yaradıb.

Çin eyni zamanda Orta dəhlizin açar ölkəsi olan Azərbaycanla əməkdaşlığı genişləndirir. Bu məqsədlə Bakı Limanı və Çinin "COSCO" gəmiçilik şirkəti Orta dəhliz boyu konteyner daşımalarının inkişaf yollarını müzakirə ediblər. Çin tərəfi Bakı Limanının İpək yolunun inkişafındakı strateji əhəmiyyəti və Orta dəhliz vasitəsilə

konteyner daşımalarının artırılması istiqamətində görülən işlər barədə məlumatlandırılıb.

Statistik rəqəmlər də Orta dəhliz vasitəsilə konteyner daşımalarının sürətlə artmasını göstərir. Keçən ilin mart ayında Çinin Sian şəhərindən yola düşən konteyner blok-qatırı 11 gün ərzində Bakıya çatıb. Ötən il Çindən Azərbaycana 358 konteyner blok-qatırı göndərilib. İl ərzində bu marşrutla daşınan konteynerlərin həcmi 27 min TEU-dan çox olub ki, bu da 2023-cü illə müqayisədə 25 dəfə artım deməkdir.

Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Orta dəhlizlə yüklərin daşınması gözlənilməyən çox artıb. Çünki indiki geoiqtisadi vəziyyətdə Orta dəhliz təkcə Mərkəzi Asiya və Cənubi Qafqaz deyil, dünya qlobal ticarəti və nəqliyyat sistemləri üçün də

strateji əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycan və Qazaxıstanın gömrük sahəsində ikitərəfli əməkdaşlığın cari vəziyyəti və perspektivlərini müzakirə etmələri də bu əhəmiyyətdən irəli gəlir. Müzakirə zamanı hər iki tərəf gömrük prosedurlarının sadələşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və rəqəmsallaşdırılmasının Orta dəhliz çərçivəsində yükdaşımaların səmərəliliyini artıracağına vurğulayıb. Bunun özü tərəflərin marşrutun inkişafına xüsusi önəm verdiklərini bir daha təsdiqləyir.

Hazırda Qazaxıstan və Azərbaycan məhsullarının, eləcə də üçüncü ölkələrdən gətirilən yüklərin tranzitində artım tempi sürətlə yüksəlir. Bu müsbət tendensiyanın qorunub saxlanması üçün əməkdaşlıq prosedurlarının sadələşdirilməsi vacibdir.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Enerji və siyasi risklər üzrə ekspert, Atlantik Şurasının Avrasiya Mərkəzinin geosiyasi iqtisadiyyat üzrə çalışan baş elmi işçisi Aqniya Qriqvasla AZƏRTAC-ın müsahibəsi.

- Sizcə, Azərbaycanın regional enerji mərkəzi kimi rolu necə dəyişir?

- Azərbaycan regionun əsas enerji qovşağı kimi mövqeyini getdikcə daha da gücləndirir və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında daha əhəmiyyətli rol oynayır. Xəzər nefti və qazının strateji əhəmiyyətli alternativ təchizatçısı kimi ölkə öz ixrac infrastrukturunu fəal şəkildə inkişaf etdirir, beynəlxalq əməkdaşlığı genişləndirir və təchizat marşrutlarını şəxələndirir. Bu isə Azərbaycanın Avropa ölkələri üçün etibarlı tərəfdaş olmasını təmin edir.

- Azərbaycan neft-qaz sektorunda artıq uzun müddətdir ki, əsas

oyunçulardan biridir. Sizcə, global bərpaulunan enerji mənbələrinə keçid tendensiyası fonunda ölkənin enerji sektoru növbəti onillikdə necə inkişaf edəcək?

- Avropa İttifaqı ortamüddətli perspektivdə bərpaulunan enerji mənbələrinə keçidi strateji prioritetlərdən biri kimi müəyyənləşdirib. Bu kontekstdə Azərbaycanın qarşısında vacib bir vəzifə dayanır - ya ənənəvi enerji resursları üçün yeni satış bazarlarını fəal şəkildə inkişaf etdirmək, ya da enerji sektorunu genişmiqyaslı investisiyalar hesabına şəxələndirərək bərpaulunan enerji sahəsinə yönəlmək. Son illərdə ölkə bu istiqamətdə addım-

lar atır, beynəlxalq tərəfdaşları cəlb edir və günəş, eləcə də külək enerjisi sahəsində layihələr inkişaf etdirir.

- Sizcə, Azərbaycan daha geniş regional enerji mənzərəsində, xü-

susilə Cənubi Qafqazın enerji təhlükəsizliyi və Avropanın gələcək enerji təchizatı kontekstində hansı rolu oynayır?

- Azərbaycan Serbiya və Macarıstan kimi Cənubi Avropa ölkələrinə alternativ neft və qaz mənbələri təqdim edərək onların enerji təhlükəsizliyini gücləndirmək üçün mühüm potensiala malikdir. Həmçinin Azərbaycanın enerji resurslarının tədarük marşrutlarını şəxələndirməklə Sakartvelonun Rusiya qazı və neftindən asılılığını azaltmaqda rol oynaya bilər.

Ermenistan məsələsinə gəldikdə, nəzəri olaraq Azərbaycan onun enerji sektorunun şəxələndirilmə-

sinə töhfə verə bilər. Lakin iki ölkə arasında hazırkı ikitərəfli münasibətlər belə bir əməkdaşlığı yaxın gələcəkdə xeyli çətinləşdirir, hətta mümkünsüz edir.

- Azərbaycan Cənubi Qafqazda "yaşıl enerji" sahəsində lider olmaq üçün hansı addımları ata bilər və bu yolda hansı əsas çağırışlarla üzləşə bilər?

- Azərbaycanın daxili tələbatını ödəmək üçün bərpaulunan enerji mənbələrini fəal şəkildə inkişaf etdirən, eyni zamanda böyük neft və qaz ixracatçısı mövqeyini qoruyan Norveç kimi ölkələrin təcrübəsindən yararlanıla bilər. Bu, ölkəyə təkcə enerji müstəqilliyini gücləndirməyə deyil, həm də Avropaya

"yaşıl enerji"nin tədarükü üçün ixrac gücləri yaratmağa imkan verəcək.

- "Cənub qaz dəhlizi" Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində hansı strateji rolu oynayır? Azərbaycanın bu təşəbbüsün inkişafına töhfəsi nə dərəcədə əhəmiyyətli-dir və bu, Avropa və Asiyanın enerji xəritəsini necə dəyişir?

- "Cənub qaz dəhlizi" Avropanın enerji təchizatı mənbələrini şəxələndirmək və ənənəvi tədarükçülərdən asılılığı azaltmaq məqsədində daşınan mühüm infrastruktur layihəsidir. Onun regionun enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasına da rolu böyükdür, çünki Xəzər regionundan Avropa ölkələrinə təbii

qazın alternativ marşrutları vasitəsilə nəqlini təmin edir.

- Azərbaycanın enerji müstəqilliyinin gələcəyini və 2030-cu ildə dünya enerji bazarlarındakı mövqeyini necə görürsünüz?

- Azərbaycanın enerji müstəqilliyinin gələcəyini və onun 2030-cu ildə dünya enerji bazarlarındakı rolu qlobal geosiyasi proseslərdən asılı olacaq. Əsas amillər Avropanın fosil yanacaq tələbatı səviyyəsi, demokratik və avtoritar dövlətlər arasında münasibətlərin inkişafı, Rusiya kimi enerji resursları ixracatçısının perspektivləri, eləcə də sürətlə inkişaf edən Çin və Hindistan iqtisadiyyatlarında karbohidrogenlər və bərpaulunan enerji istehsalının dinamika olacaq. Bu kontekstdə Azərbaycan tədarük marşrutlarını şəxələndirmək, enerji infrastrukturunu genişləndirmək və bərpaulunan enerji mənbələrinin inkişafına investisiya qoymaqla öz mövqeyini daha da gücləndirə bilər.

“Böyük qayıdış” proqramı sürətlə icra olunur

91 nəfər Ağdərə rayonunun Həsənriz kəndinə köçüb

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük qayıdış davam edir. Ağdərə rayonunun yenidən qurulan Həsənriz kəndi də daimi sakinlərini qəbul etməyə hazırdır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Həsənriz kəndinə ilk köç edənlər respublikanın müxtəlif yerlərində, əsasən yataqxanalarda, sanatoriya və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdir. İlk mərhələdə kəndə 25 ailə - 91 nəfər köçürülür.

Doğma yurda qayıdan sakinlər hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunduqlarına görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya təşəkkür ediblər. Onlar həmçinin torpaqlarımızı işğaldan azad edən rəşadətli Azərbaycan Ordusuna, qəhrəman əsgər və zabitlərimizə minnətdarlıqlarını bildirib, bu yolda canlarından keçən şəhidlərimizə rəhmət diləyiblər.

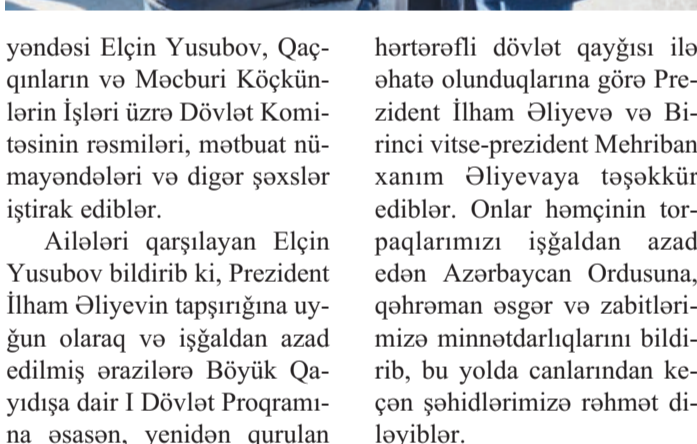
Qeyd edək ki, hazırda Qarabağda və Şərqi Zəngəzurd, ora köçürülən keçmiş məcburi köçkünlərlə yanaşı, bu bölgədə aparılan layihələrin icrasında çalışan, həmçinin ayrı-ayrı dövlət qurumlarının yerli bölmələrində xidməti vəzifələrini yerinə yetirən, yenidən fəaliyyətə başlamış səhiyyə, təhsil, mədəniyyət, turizm, sənaye, energetika müəssisələrində işləyən, ümumilikdə 40 minə yaxın insan yaşayır.

Martın 3-də respublikanın müxtəlif ərazilərində yataqxana, sanatoriya və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdən ibarət növbəti köç karvanı Ağdərə rayonuna çatıb.

Bu gün Ağdərə rayonunun Həsənriz kəndində 25 ailə olmaqla, 91 nəfər keçmiş məcburi köçkün doğma yurda qovuşub.

Bu gün 25 ailədən ibarət 91 nəfər Ağdərə rayonunun Həsənriz kəndinə köçüb. Ailələr evlərinin açarlarını təhvil alıblar.

Ailələrə mənzillərin açarlarının təqdim edilməsi mərasimində Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nüma-

yəndəsi Elçin Yusubov, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin rəsmiləri, mətbuat nümayəndələri və digər şəxslər iştirak ediblər. Onlar həmçinin torpaqlarımızı işğaldan azad edən Azərbaycan Ordusuna, qəhrəman əsgər və zabitlərimizə minnətdarlıqlarını bildirib, bu yolda canlarından keçən şəhidlərimizə rəhmət diləyiblər.

Sonda kəndə köç edən ailələr mənzillərini təhvil alıb və öz evlərində məskunlaşdı. Qeyd edək ki, kənd elektrik enerjisi, içməli su və təbii qazla təmin edilib.

Ermonistanın hərbi təcavüzü nəticəsində sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, o cümlədən təcavüzkar müharibənin hazırlanması və aparılması, soyqırımı, müharibə qanunlarını və qaydalarını pozma, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə, hakimiyyəti zorla ələ keçirmə, onu zorla saxlama və digər çoxsaylı cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən Ermənistan Respublikasının vətəndaşları Arayik Harutyunyan, Arkadi Qukasyan, Bako Sahakyan, Davit İxşanyan, Davit Babayan, Lyova Mnatsakanyan və digərlərinin barəsində olan cinayət işləri üzrə məhkəmə prosesinin baxış iclası martın 3-də davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinə hakimlər Zeynal Ağayev, Sədrliyi ilə, Camal Ramazanovdan və Anar Rzayevdən ibarət tərkibdə (ehtiyat hakim Günel Səmədova) keçirilən məhkəmə iclasında təqsirləndirilən şəxslərin hər biri bildikləri dilə tərcüməçi, habelə müdafiələri üçün vəkillərlə təmin olundu.

Məhkəmənin baxış iclasında təqsirləndirilən şəxslər və onların müdafiəçiləri, zərərçəkmiş şəxslərin bir qismi, onların hüquqi varisləri və nümayəndələri, habelə dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorlar iştirak ediblər.

Məhkəmə iclasında sədrlik edən hakim dindirimi başlatdı. Təqsirləndirilən şəxslərin hər birinə onlara elan edilmiş ittiham və həmin ittihamın təsviri, tam və obyektiv baxılması üçün əhəmiyyətli olan digər hallar barədə ifadə verməyi təklif edib.

Budəfəki məhkəmə iclasında təqsirləndirilən şəxslər Lyova Mnatsakanyan, Arayik Harutyunyan, Erik Qazaryan və Vasilı Beqlaryan sərbəst ifadə veriblər.

Sərbəst ifadə verən təqsirləndirilən şəxs Lyova Mnatsakanyan Ermənistan nizamı ordusunun tərkibində Azərbaycana qarşı müharibədə iştirakını təsdiq edib. O, 20.09.2020-ci ildə məxfi qərar verildiyini və həmin qərardan məlumatsız olduğunu deyib: "Ermənistan nizamı ordusunun tərkibində Azərbaycana qarşı müharibədə iştirak etmişəm. Bundan başqa demək istəmirəm ömrə haqqındadır, bunu hamınız bilirirsiniz. Ümumiyyətlə, mən hərbi xidmətdən tərxis olunmadım sonra ordu ilə əlaqəm olmayıb. Ailə, başqa digər səbəblərə görə istəməmişəm. Bundan başqa, bizə ordu ilə hansısa təmaslar qurmaq qadağan olunmuşdu. Xüsusilə Ermənistan Respublikasının baş naziri bizə kiminləsə danışmağı, kimləsə təmasda olmağı qadağan etmişdi".

Lyova Mnatsakanyan həmçinin 2016-cı ilin Aprel döyüşləri barədə də danışdı və Ermənistanın qondarma rejimi silahla təmin etdiyini bildirdi: "Mənim 2016-cı il əməliyyatlarına cəlb olunmağımıza zərər olmuyub. Əgər olsaydı, təbii ki, cəlb olunacaqdım. Bir çox taktiki, köşfiyyət silahları və radioelektron qurğularımız var idi ki, onlardan Ermənistan da olub və biz o silahları Ermənistanından almışıq. Nəhayət, onu bildirmək istəyirəm ki, əgər yuxarı komandanlıq bizə nəşə verirsə, biz onun üçün ştat ayrılmalıyıq və heyət cəlb etməliyik".

O, həmin ilin yayında və iyunun sonunda "Qarabağ ordusu"nun təlimlərini müşahidə etdiyini bildirərək, təlimlərə Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyanın rəhbərlik etdiyini, habelə Azərbaycanın dərinliklərinə zərbələr endirilməsi barədə qərarların Ermənistan tərəfindən verildiyini etiraf edib: "Təlimlərə rəhbərliyi Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyan edirdi. Bu da gizlin proses deyil, hamının gözü önündə qarşıya çıxan bir şey idi. Yayın sonunda Qarabağ Nikol Paşinyan gəldi. Mən onu "ordu bölmələri"ne qədər müşayiət etməmişəm. O,

Ardayca təqsirləndirilən şəxs Arayik Harutyunyan sərbəst ifadə verib. O, 44 günlük müharibə ərafında baş verənlərdən danışdı: "2020-ci ilin iyun ayında mən Paşinyandan xahiş etdim ki, bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etsin. 2020-ci ilin iyununda İrəvanda bizim birgə Təhlükəsizlik Şurasının iclası oldu. Bu, hamı üçün açıq bir iclas idi. İclas zamanı Ermənistanın ovahtı xarici işlər naziri bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etdi. Aydın idi ki, bu proses dalana dirənmişdi. Bu iclasda Ermənistanın müdafiə strukturlarının rəhbərləri bizə ordunda olan vəziyyətlə tanış etdilər. Aydın oldu ki, Ermənistan müharibəyə hazır deyil. Müharibə etmək üçün müəyyən resurslar lazımdır. Belə ki, ordu, silah resursları, maliyyə resursları lazım idi. Məlum oldu ki, Ermənistanın buna imkanı yoxdur. Mən orada çox qısa olaraq öz fikrimi söylədim. Bildirdim ki, müharibə vaxtı nəticə bizim resurslarımıza görə olacaq. Çünki istənilən müharibə resursların müharibəsidir. Azərbaycan isə bütün sahələr üzrə potensialı Ermənistanın dəfələrlə üstün idi.

Sonra iyul ayında siz daha yaxşı bilirsiniz ki, o vaxt Tovuzda atışmalar baş verdi. Orada nə baş verməsi barədə mənim təsvirimdə də yox idi. Televizorda nə göstəriblorsə, yalnız onu bilirəm. Mən yeni bir adam olduğum üçün görək "ordu" ilə tanış olardım və təmas xəttində nə baş verirsə bilərdim. 2020-ci ilin yayında ön cəbhəni və "ordu"nu görməyə, tanış olmağa başladım. Mən "feysbuk" sahifəmdə və "rəhbərliyin saytında" bir neçə məqalə dərc etdim. "Ordu" ilə bağlı bütün informasiyaları "mətbuat xidməti" bizə təqdim edirdi. Və mənim səhifəmdə onlar çap olunurdu. Bəli, orada mənim elə çıxışlarım və sözlərdim var idi ki, indi hazırda təvəssüf edirəm ki, bunlara yol vermişəm.

O, həmin ilin yayında və iyunun sonunda "Qarabağ ordusu"nun təlimlərini müşahidə etdiyini bildirərək, təlimlərə Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyanın rəhbərlik etdiyini, habelə Azərbaycanın dərinliklərinə zərbələr endirilməsi barədə qərarların Ermənistan tərəfindən verildiyini etiraf edib: "Təlimlərə rəhbərliyi Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyan edirdi. Bu da gizlin proses deyil, hamının gözü önündə qarşıya çıxan bir şey idi. Yayın sonunda Qarabağ Nikol Paşinyan gəldi. Mən onu "ordu bölmələri"ne qədər müşayiət etməmişəm. O,

Ardayca təqsirləndirilən şəxs Arayik Harutyunyan sərbəst ifadə verib. O, 44 günlük müharibə ərafında baş verənlərdən danışdı: "2020-ci ilin iyun ayında mən Paşinyandan xahiş etdim ki, bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etsin. 2020-ci ilin iyununda İrəvanda bizim birgə Təhlükəsizlik Şurasının iclası oldu. Bu, hamı üçün açıq bir iclas idi. İclas zamanı Ermənistanın ovahtı xarici işlər naziri bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etdi. Aydın idi ki, bu proses dalana dirənmişdi. Bu iclasda Ermənistanın müdafiə strukturlarının rəhbərləri bizə ordunda olan vəziyyətlə tanış etdilər. Aydın oldu ki, Ermənistan müharibəyə hazır deyil. Müharibə etmək üçün müəyyən resurslar lazımdır. Belə ki, ordu, silah resursları, maliyyə resursları lazım idi. Məlum oldu ki, Ermənistanın buna imkanı yoxdur. Mən orada çox qısa olaraq öz fikrimi söylədim. Bildirdim ki, müharibə vaxtı nəticə bizim resurslarımıza görə olacaq. Çünki istənilən müharibə resursların müharibəsidir. Azərbaycan isə bütün sahələr üzrə potensialı Ermənistanın dəfələrlə üstün idi.

Sonra iyul ayında siz daha yaxşı bilirsiniz ki, o vaxt Tovuzda atışmalar baş verdi. Orada nə baş verməsi barədə mənim təsvirimdə də yox idi. Televizorda nə göstəriblorsə, yalnız onu bilirəm. Mən yeni bir adam olduğum üçün görək "ordu" ilə tanış olardım və təmas xəttində nə baş verirsə bilərdim. 2020-ci ilin yayında ön cəbhəni və "ordu"nu görməyə, tanış olmağa başladım. Mən "feysbuk" sahifəmdə və "rəhbərliyin saytında" bir neçə məqalə dərc etdim. "Ordu" ilə bağlı bütün informasiyaları "mətbuat xidməti" bizə təqdim edirdi. Və mənim səhifəmdə onlar çap olunurdu. Bəli, orada mənim elə çıxışlarım və sözlərdim var idi ki, indi hazırda təvəssüf edirəm ki, bunlara yol vermişəm.

O, həmin ilin yayında və iyunun sonunda "Qarabağ ordusu"nun təlimlərini müşahidə etdiyini bildirərək, təlimlərə Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyanın rəhbərlik etdiyini, habelə Azərbaycanın dərinliklərinə zərbələr endirilməsi barədə qərarların Ermənistan tərəfindən verildiyini etiraf edib: "Təlimlərə rəhbərliyi Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyan edirdi. Bu da gizlin proses deyil, hamının gözü önündə qarşıya çıxan bir şey idi. Yayın sonunda Qarabağ Nikol Paşinyan gəldi. Mən onu "ordu bölmələri"ne qədər müşayiət etməmişəm. O,

Ardayca təqsirləndirilən şəxs Arayik Harutyunyan sərbəst ifadə verib. O, 44 günlük müharibə ərafında baş verənlərdən danışdı: "2020-ci ilin iyun ayında mən Paşinyandan xahiş etdim ki, bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etsin. 2020-ci ilin iyununda İrəvanda bizim birgə Təhlükəsizlik Şurasının iclası oldu. Bu, hamı üçün açıq bir iclas idi. İclas zamanı Ermənistanın ovahtı xarici işlər naziri bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etdi. Aydın idi ki, bu proses dalana dirənmişdi. Bu iclasda Ermənistanın müdafiə strukturlarının rəhbərləri bizə ordunda olan vəziyyətlə tanış etdilər. Aydın oldu ki, Ermənistan müharibəyə hazır deyil. Müharibə etmək üçün müəyyən resurslar lazımdır. Belə ki, ordu, silah resursları, maliyyə resursları lazım idi. Məlum oldu ki, Ermənistanın buna imkanı yoxdur. Mən orada çox qısa olaraq öz fikrimi söylədim. Bildirdim ki, müharibə vaxtı nəticə bizim resurslarımıza görə olacaq. Çünki istənilən müharibə resursların müharibəsidir. Azərbaycan isə bütün sahələr üzrə potensialı Ermənistanın dəfələrlə üstün idi.

O, həmin ilin yayında və iyunun sonunda "Qarabağ ordusu"nun təlimlərini müşahidə etdiyini bildirərək, təlimlərə Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyanın rəhbərlik etdiyini, habelə Azərbaycanın dərinliklərinə zərbələr endirilməsi barədə qərarların Ermənistan tərəfindən verildiyini etiraf edib: "Təlimlərə rəhbərliyi Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyan edirdi. Bu da gizlin proses deyil, hamının gözü önündə qarşıya çıxan bir şey idi. Yayın sonunda Qarabağ Nikol Paşinyan gəldi. Mən onu "ordu bölmələri"ne qədər müşayiət etməmişəm. O,

Ardayca təqsirləndirilən şəxs Arayik Harutyunyan sərbəst ifadə verib. O, 44 günlük müharibə ərafında baş verənlərdən danışdı: "2020-ci ilin iyun ayında mən Paşinyandan xahiş etdim ki, bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etsin. 2020-ci ilin iyununda İrəvanda bizim birgə Təhlükəsizlik Şurasının iclası oldu. Bu, hamı üçün açıq bir iclas idi. İclas zamanı Ermənistanın ovahtı xarici işlər naziri bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etdi. Aydın idi ki, bu proses dalana dirənmişdi. Bu iclasda Ermənistanın müdafiə strukturlarının rəhbərləri bizə ordunda olan vəziyyətlə tanış etdilər. Aydın oldu ki, Ermənistan müharibəyə hazır deyil. Müharibə etmək üçün müəyyən resurslar lazımdır. Belə ki, ordu, silah resursları, maliyyə resursları lazım idi. Məlum oldu ki, Ermənistanın buna imkanı yoxdur. Mən orada çox qısa olaraq öz fikrimi söylədim. Bildirdim ki, müharibə vaxtı nəticə bizim resurslarımıza görə olacaq. Çünki istənilən müharibə resursların müharibəsidir. Azərbaycan isə bütün sahələr üzrə potensialı Ermənistanın dəfələrlə üstün idi.

Sonra iyul ayında siz daha yaxşı bilirsiniz ki, o vaxt Tovuzda atışmalar baş verdi. Orada nə baş verməsi barədə mənim təsvirimdə də yox idi. Televizorda nə göstəriblorsə, yalnız onu bilirəm. Mən yeni bir adam olduğum üçün görək "ordu" ilə tanış olardım və təmas xəttində nə baş verirsə bilərdim. 2020-ci ilin yayında ön cəbhəni və "ordu"nu görməyə, tanış olmağa başladım. Mən "feysbuk" sahifəmdə və "rəhbərliyin saytında" bir neçə məqalə dərc etdim. "Ordu" ilə bağlı bütün informasiyaları "mətbuat xidməti" bizə təqdim edirdi. Və mənim səhifəmdə onlar çap olunurdu. Bəli, orada mənim elə çıxışlarım və sözlərdim var idi ki, indi hazırda təvəssüf edirəm ki, bunlara yol vermişəm.

O, həmin ilin yayında və iyunun sonunda "Qarabağ ordusu"nun təlimlərini müşahidə etdiyini bildirərək, təlimlərə Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyanın rəhbərlik etdiyini, habelə Azərbaycanın dərinliklərinə zərbələr endirilməsi barədə qərarların Ermənistan tərəfindən verildiyini etiraf edib: "Təlimlərə rəhbərliyi Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyan edirdi. Bu da gizlin proses deyil, hamının gözü önündə qarşıya çıxan bir şey idi. Yayın sonunda Qarabağ Nikol Paşinyan gəldi. Mən onu "ordu bölmələri"ne qədər müşayiət etməmişəm. O,

Ardayca təqsirləndirilən şəxs Arayik Harutyunyan sərbəst ifadə verib. O, 44 günlük müharibə ərafında baş verənlərdən danışdı: "2020-ci ilin iyun ayında mən Paşinyandan xahiş etdim ki, bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etsin. 2020-ci ilin iyununda İrəvanda bizim birgə Təhlükəsizlik Şurasının iclası oldu. Bu, hamı üçün açıq bir iclas idi. İclas zamanı Ermənistanın ovahtı xarici işlər naziri bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etdi. Aydın idi ki, bu proses dalana dirənmişdi. Bu iclasda Ermənistanın müdafiə strukturlarının rəhbərləri bizə ordunda olan vəziyyətlə tanış etdilər. Aydın oldu ki, Ermənistan müharibəyə hazır deyil. Müharibə etmək üçün müəyyən resurslar lazımdır. Belə ki, ordu, silah resursları, maliyyə resursları lazım idi. Məlum oldu ki, Ermənistanın buna imkanı yoxdur. Mən orada çox qısa olaraq öz fikrimi söylədim. Bildirdim ki, müharibə vaxtı nəticə bizim resurslarımıza görə olacaq. Çünki istənilən müharibə resursların müharibəsidir. Azərbaycan isə bütün sahələr üzrə potensialı Ermənistanın dəfələrlə üstün idi.

Sonra iyul ayında siz daha yaxşı bilirsiniz ki, o vaxt Tovuzda atışmalar baş verdi. Orada nə baş verməsi barədə mənim təsvirimdə də yox idi. Televizorda nə göstəriblorsə, yalnız onu bilirəm. Mən yeni bir adam olduğum üçün görək "ordu" ilə tanış olardım və təmas xəttində nə baş verirsə bilərdim. 2020-ci ilin yayında ön cəbhəni və "ordu"nu görməyə, tanış olmağa başladım. Mən "feysbuk" sahifəmdə və "rəhbərliyin saytında" bir neçə məqalə dərc etdim. "Ordu" ilə bağlı bütün informasiyaları "mətbuat xidməti" bizə təqdim edirdi. Və mənim səhifəmdə onlar çap olunurdu. Bəli, orada mənim elə çıxışlarım və sözlərdim var idi ki, indi hazırda təvəssüf edirəm ki, bunlara yol vermişəm.

O, həmin ilin yayında və iyunun sonunda "Qarabağ ordusu"nun təlimlərini müşahidə etdiyini bildirərək, təlimlərə Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyanın rəhbərlik etdiyini, habelə Azərbaycanın dərinliklərinə zərbələr endirilməsi barədə qərarların Ermənistan tərəfindən verildiyini etiraf edib: "Təlimlərə rəhbərliyi Ermənistan ordusunun qərargah rəisi Onik Qasparyan edirdi. Bu da gizlin proses deyil, hamının gözü önündə qarşıya çıxan bir şey idi. Yayın sonunda Qarabağ Nikol Paşinyan gəldi. Mən onu "ordu bölmələri"ne qədər müşayiət etməmişəm. O,

Ardayca təqsirləndirilən şəxs Arayik Harutyunyan sərbəst ifadə verib. O, 44 günlük müharibə ərafında baş verənlərdən danışdı: "2020-ci ilin iyun ayında mən Paşinyandan xahiş etdim ki, bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etsin. 2020-ci ilin iyununda İrəvanda bizim birgə Təhlükəsizlik Şurasının iclası oldu. Bu, hamı üçün açıq bir iclas idi. İclas zamanı Ermənistanın ovahtı xarici işlər naziri bizi danışıqlar prosesi ilə tanış etdi. Aydın idi ki, bu proses dalana dirənmişdi. Bu iclasda Ermənistanın müdafiə strukturlarının rəhbərləri bizə ordunda olan vəziyyətlə tanış etdilər. Aydın oldu ki, Ermənistan müharibəyə hazır deyil. Müharibə etmək üçün müəyyən resurslar lazımdır. Belə ki, ordu, silah resursları, maliyyə resursları lazım idi. Məlum oldu ki, Ermənistanın buna imkanı yoxdur. Mən orada çox qısa olaraq öz fikrimi söylədim. Bildirdim ki, müharibə vaxtı nəticə bizim resurslarımıza görə olacaq. Çünki istənilən müharibə resursların müharibəsidir. Azərbaycan isə bütün sahələr üzrə potensialı Ermənistanın dəfələrlə üstün idi.

Kecmiş məcburi köçkün: "Uşaq vaxtı tərək etdiyim ata-baba torpağımıza 42 yaşında qayıtmışam"

"Uşaq vaxtı tərək etdiyim ata-baba torpağımıza 42 yaşında qayıtmışam".

Bu sözləri AZƏRTAC-a Ağdərənin Həsənriz kəndinə köç edən Dağyulus Nəbiyev deyib. "İndiyə qədər Bakı şəhərində yataqxana binasında məskunlaşmışdıq. Bu gün dördotaqlı evlə təmin olunmuşuq. Buna görə Prezidentimizə minnətdaram. Allahdan şəhidlərimizə rəhmət, qazilərə cəzasızlığı diləyirəm", - deyərək bildirdi.

Ağdərə sakinini: "Yenidən doğma rayonumuza qayıtdığım üçün çox qürurluyam"

"Ağdərə rayonundan köçkün düşəndə 5 yaşım var idi. Bu gün yenidən rayonumuza qayıtdığım üçün çox sevinirəm və qürurluyam".

Bu sözləri AZƏRTAC-a Ağdərənin Həsənriz kəndinə köç edən Kamalə Həsənova deyib. "Mən uşaqlığı Qarabağda yaşaya bilməsəm də, övladlarım burada böyüyəcəklər. İndiyə qədər yataqxanada məskunlaşmışdıq, artıq bundan sonra öz evimizdə yaşayacağıq. Prezidentimizə təşəkkür edirəm. Allahdan şəhidlərimizə rəhmət, qazilərə cəzasızlığı arzu edirəm. Şəhid analarının ölümlərini unutmayacağam", - deyərək bildirdi.

rəhmət, qazilərə cəzasızlığı arzu edirəm. Şəhid analarının ölümlərini unutmayacağam", - deyərək bildirdi.

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Hay həyasızlığı

Ermənistanın siyasi manipulyasiyaları heç bir işə yaramayacaq

Əllərini xalqımızın qanına bulamış ermənişillik təqsirkarlar hazırda Azərbaycan qanunları ilə mühakimə olunurlar. Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, o cümlədən təcavüzkar müharibənin hazırlanması və aparılması, soyqırımı, müharibə qanunlarını və ədətlərini pozma, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələndirmə, hakimiyyəti zorla ələ keçirmə, onu zorla saxlama və digər çoxsaylı cinayət törətməkdə təqsirləndirilən Ermənistan vətəndaşları Arayik Harutyunyan, Arkadi Qukasyan, Bako Sahakyan, Davit İshxanyan, Davit Babayan, Lyova Mnatsakanyan, o cümlədən Ruben Vardanyan barəsində olan cinayət işləri üzrə məhkəmə prosesləri davam etdirilir.

Ədalətin tənənsəsi olan bu məhkəmə prosesi beynəlxalq və milli qanunvericiliyə uyğun formada həyata keçirilir. Hərbi cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən ermənişillik şəxslər məhkəmə iclasında erməni dilində tərcüməçilərlə, habelə müdafiə üçün vəkillərlə təmin olunurlar. Eyni zamanda Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin (BQXK) əməkdaşları vaxtına vaxtına erməni dilində tərcüməçilərlə, habelə müdafiə üçün vəkillərlə təmin olunurlar. Eyni zamanda Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin (BQXK) əməkdaşları vaxtına vaxtına erməni dilində tərcüməçilərlə, habelə müdafiə üçün vəkillərlə təmin olunurlar.

tintaq zamanı bizimlə hər zaman qanun çərçivəsində davranıblar".

Bu yaxınlarda Ermənistanın "siyasət meydanı"nda yenidən xortlayan faşist Robert Koçaryan da ermənişillik şəxslərinin Bakıda keçirilən məhkəməsinə dil uzatmışdı.

Hazırda "Telegram" sosial şəbəkəsində erməni şəxslərinin guya ermənişillik şəxslərə qarşı fiziki zorakılıq edilməsi ilə bağlı rəsmi şəkildə yalan məlumatlar paylaşıdır.

Fevralın 28-də Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyi Azərbaycanda erməni məbuslarının və müharibə cinayətlərində ittiham olunan şəxslərin məhkəmə prosesi ilə bağlı əsassız bəyanat verib.

Erməni yalanları

Təcavüzkar Ermənistan işə xalqımıza qarşı sayısız cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən canilərin məhkəməsi ilə bağlı müxtəlif manipulyasiyalar edir, bununla beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini törətdikləri faşist əməllərdən yayındırmağa çalışır.

Bir müddət əvvəl baş nazir Nikol Paşinyanın dediyi, eyni zamanda erməni mətbuatının həmin təqsirləndirilən şəxslərə psixoloji təzyiç göstərilməsi və psixotrop dərmanların verilməsi barədə tirajladığı yalanları elə Arayik Harutyunyan və Davit Babayan özləri ifadə edib. Fevralın 6-da keçirilən növbəti iclas zamanı bu iftira ilə bağlı A.Harutyunyan deyib: "Növbə ələksə ki, təcridxanada bizim məlumat almaq, etiraz etmək imkanlarımız olub. Həmçinin Ermənistan mediasında və digər kütləvi informasiya vasitələrində bizim saxlanma şəraitimiz dəmirdə bizə qarşı psixotrop dərmanlardan istifadə edilməsi barədə fikirləri var..."

...Xüsusilə heç etmək istəmirəm ki, bizə qarşı hər hansı bir təzyiç olmayıb. İstəməyə əsasən Ermənistan hakimiyyəti tərəfindən həmin şəxslərin bəziləri həbs olunub və sorgu-sual edililib: "Ermənistan XİN-ə onu da xatırlatmaq istərdik ki, Azərbaycan həmçinin 2023-cü ildə həyata keçirdiyi antiterror tədbirlərindən sonra 10 mindən çox qeyri-qanuni erməni silahlı qüvvələrinə silahı yerə qoymağa və Azərbaycan ərazilərini tərk etməyə icazə verməklə böyük jest edib".

O da bildirilib ki, Azərbaycandan fərqli olaraq, Ermənistan nə azərbaycanlı hərbi əsirlərə və həbs edilmiş mülki şəxslərə qarşı ləyaqətli alqaldan rəftar halları ilə bağlı araşdırma başlandı, nə də itkin düşmüş 4000 azərbaycanlı yeri barədə məlumatların verilməsində əməkdaşlıq edib. Şahidlərə və çoxsaylı fakta əsasən, beynəlxalq humanitar hüquq, o cümlədən 1949-cu il Cenevrə Konvensiyaları kobud şəkildə pozularaq, bütün azərbaycanlı hərbi əsirlərə işgəncə verilib, onlar pis rəftara məruz qalıb, ləyaqətli alqaldan şəraitdə saxlanılıblar.

20 minə yaxın şəxs qəsdən öldürüldü

Hərbi cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən ermənişillik şəxslər barəsindəki cinayət işi üzrə ittiham aktında qeyd olunur ki, 1988-2024-cü illər ərzində Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində 3 min 493 nəfəri mülki, 15 min 357 nəfəri hərbi qulluqçu olmaqla, ümumilikdə 18 min 850 şəxs qəsdən öldürüldü. 4 min 435 nəfəri mülki, 51 min 803 nəfəri hərbi qulluqçu olmaqla, ümumilikdə 56 min 268 şəxs müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri yitirməklə qəsdən öldürülmələrinə cəhd edilib.

Təkcə bu faktın özü Ermənistanın Bakıda keçirilən məhkəmə ətrafında niyə bu cür hay-qışırıq saldına, vurnuxduğuna aydınlıq gətirir. Təcavüzkar və işğalçı ölkə 30 il ərzində Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi cinayət əməllərinin məhkəmə faktlarla ortaya qoyulmasını, bu əməllərdə təqsirləndirilən şəxslərin məsuliyyətdə cəlb olunmasını qətiyyətlə istəmir. Lakin xalqımıza qarşı hərbi cinayət əməlləri törədən ermənişillik şəxslər təqsirləri sübuta yetirərsə, layiqli cəzalarını alaçaqlar. Bir sözlə, təcavüzkar və işğalçı Ermənistanın siyasi manipulyasiyaları heç bir işə yaramayacaq.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

USAID Ermənistanə 110 milyon dollar köçürməyə macal tapıb

USAID agentliyi vəsaitləri döndürülmədən öncə Ermənistanə 110 milyon dollar köçürə bilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin məlumatına görə, 2024-cü ildə Ermənistan USAID ilə 250 milyon dollarlıq qrant sazişi çərçivəsində 110 milyon dollar alıb. Xatırladaq ki, ABŞ Prezidenti Donald Trampın USAID-nin rəhbəri vəzifəsinin müvəqqəti icraçısı təyin etdiyi dövlət katibi Marko Rubio xarici yardım siyasətinə yenidən baxılacağı barədə kongresi məlumatlandırıb. Donald Tramp administrasiyası, həmçinin USAID-nin 60-a yaxın yüksək vəzifəli məmurunu məzuniyyətə göndərüb.

Amerikalı sahibkar İlon Mask isə USAID agentliyini "ölüm layiq cinayətkar təşkilat" adlandırıb. O, həmçinin agentliyin "ABŞ-a nifrət edən radikal sol marksistlərin ilan yuvası" olduğunu vurğulayıb.

2024-cü ilin sentyabrında Ermənistan baş nazirinin müavini Mher Qriqoryan və USAID-nin Ermənistandakı missiyasının rəhbəri Con Allelo İrəvan və Vaşinqton arasında qrant sazişinə düzəlişlər barədə sənədi imzalayıb. Nəticədə Ermənistanə ayrılan məbləğ iki dəfədən çox artıraraq 120 milyon dollardan 250 milyon dollara yüksəlib.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

Nikol Paşinyanın ermənişillik şəxslərinin məhkəməsi barədə danışmasının məqsədi nədir?

Bu yaxınlarda Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycan xalqına qarşı çoxsaylı cinayətlərin törədilməsində təqsirləndirilən ermənişillik şəxslərinin məhkəməsi barədə danışdı.

O deyib ki, "həm Xarici İşlər Nazirliyi, həm də mən Bakıda baş verənəri aydın şəkildə qiymətləndirən müvafiq açıqlamalar vermişik. Bu istiqamətdə fəal diplomatik iş aparılır". N.Paşinyan bildirib ki, əvvəllər vəziyyət təhlükəyə atmaq üçün məsələ ilə bağlı hər hansı ictimai açıqlamadan çəkinib, lakin indi "işgəncə və təzyiçlərə" görə fikrini bildirir. Nikol Paşinyanın münasibətindəki bu dəyişikliyin səbəbi məhkəməsi keçirilən ermənişilliklərdən bir neçəsinin dinc əhaliyə hücum qoralarının - məsələn, İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Gəncə şəhəri

nin bombalanması qərarının Qarabağdakı yerli ermənilər tərəfindən deyil, İrəvanda verildiyinə dair sübutlar təqdimatı etməsi ilə bağlıdır, baxmayaraq ki, bəziləri bununla öyünürdülər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözlər Beynəlxalq Münasibətlər Təhlili Mərkəzinin (BMTM) İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyevin Azərbaycan xalqına qarşı çoxsaylı cinayətlərin törədilməsində Ermənistan Respublikasının dövlət məsuliyyəti ilə bağlı açıqlamasında yer alıb.

O qeyd edib: "Çoxsaylı sübutlar, o cümlədən İrəvanda oğur qəbiristanlıqlarından aydın olur ki, Ermənistanın ordusu Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazisində döyüşürdü. Yəni bütün hərbi əməllər İrəvandan verilib və N.Paşinyan baş komandan olaraq bir çox mühüm qərarları təsdiqləyib. Beləliklə, bütün bunlar orduya rəhbərlik edən şəxslər daxil olmaqla, müharibə cinayətlərinə və digər qanunsuz hərəkətlərə görə Ermənistanın dövlət məsuliyyəti məsələsini gündəmə gətirir. Ermənistan hökumətinin Qəribə siyasətçiləri və mediası vasitəsilə Azərbaycana müdaxilə etmək və təzyiç göstərmək qərarına gəlməsinin əsas səbəbi budur.

İndiki Ermənistan ərazisində yaşamış azərbaycanlıların deportasiya tarixi 1820-1988-ci illər olmaqla böyük bir dövrü əhatə edir. Ötən bu dövr ərzində etnik təmizləməyə məruz qalaraq, yurd-yuvasını tərk etməyə məcbur edilən soydaşlarımızın əksəriyyəti hazırda Azərbaycanda yaşayır. Hətta Türkiyəyə, Almaniya, Gürcüstana, Qazaxistana, Özbəkistana və digər ölkələrə köçənlər də çoxdur. Təkcə Türkiyə Cümhuriyyətində 1,5 mindən çox qərbi azərbaycanlı var və onlar Qərbi Azərbaycan İcmasının Qarsda yaradılmış ofisinin müraciət edərkən ata-babalarının vaxtı ilə zorla qovulduqları o yurda qayıdışa hazır olduqlarını bildiriblər.

Qərbi azərbaycanlılar doğma yurdlarına qayıdışa israrlıdırlar

Qərbi Azərbaycan İcması fəaliyyətə başladığı ilk gündən növbəti Azərbaycanda, dünyanın bir çox xarici ölkəsində yaşayan qərbi azərbaycanlıların hüquqlarının müdafiəsi və onların sülh yolu ilə təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə geri qaytarılmasına dair geniş iş aparır. Təəssüf ki, icma tərəfindən Ermənistan edilən müraciətlərə hələ də cavab verilməyib. Əksinə, erməni tərəfi diqqəti yayındırmaq, məsuliyyətdən qaçmaq üçün yadırmalı iddialar irəli sürür.

Ölkəmizdə rəsmi dairələrdə, ictimaiyyətdə görüşlərdə, eləcə də xarici səfərləri zamanı mötəbər məclislərdə çıxışlarında Qərbi Azərbaycan İcmasının beynəlxalq müstəvidə fəaliyyətinin vacibliyini vurğulayan Prezident İlham Əliyev deyib ki, biz Qarabağ həqiqətini dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırdığımız kimi, bu həqiqətləri də çatdırmalıyıq: "Faktiki olaraq biz 1990-cı illərin əvvəllərində Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı təhrif edilmiş təsvirləri tamamilə dəyişdirə bildik. İnformasiya müharibəsi və İkinci Qarabağ müharibəsi onu göstərdi ki, bu, az əhəmiyyətli kəşf etmir. Ona görə burada da icmanın xaricdəki fəaliyyəti xüsusi önəm daşımalıdır. Sərgilər, təqdimatlar, beynəlxalq konfranslar keçirilməlidir. Azərbaycan diaspor təşkilatları ilə birlikdə aksiyalar keçirilməlidir. Xarici ölkələrin siyasi dairələri, mətbuat və qanunvericilik orqanları ilə təmaslar qurulmalıdır. Yəni biz haqlı olaraq öz hüququmuzu tələb etməliyik. Bu, bütün beynəlxalq konvensiyalarda təsbit edilmiş hüquqdur".

Azərbaycan Prezidentinin bu istiqamətdə tapşırıq və tövsiyələrini özəlirinə program sənədi kimi qəbul edən icma rəhbərliyi və üzvləri bu istiqamətdə fəaliyyət dairələrini və əlaqələrinə daha da genişləndirir, ölkəmizin müxtəlif bölgələrinə səpənlənmiş qərbi azərbaycanlılarla əlaqələr qurur, şəhər, rayon, qəsəbə və kəndlərdə, eləcə də xarici ölkələrdə ofisini yaradır, qorah təşkil edir, görüşlər keçirir və sairə.

Bu istiqamətdə fevralın son günlərində Qərbi Azərbaycan İcmasında Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin və icmanın birgə təşkilatlığı ilə "Konstitusiyaya və Suverenlik İli" çərçivəsində "Qərbi azərbaycanlıların dövlət və milli kimlik məsələlərində yeri" adlı konfrans keçirilib.

Konfransda icmanın Ağsaqqallar Şurasının üzvü İlqar Abasov, Gənclər Şurasının

sədr müavini, Milli Məclisin deputatı Səbinə Xasayeva, Gənclər Şurasının sədri, Milli Məclisin deputatı Şahin İsmayılov, həmçinin yeniyetmə gənclər iştirak ediblər.

Qərbi Azərbaycan İcması İdarə Heyətinin sədri, Milli Məclisin deputatı Əziz Ələkbərlinin çıxışında bildirib ki, soydaşlarımızın tarixi torpaqları olan Qərbi Azərbaycandan mərhələlərlə deportasiya olunub və bu proses zamanı ağır insan haqları pozuntularına məruz qalıblar. O vurğulayıb ki, soydaşlarımızın ata-baba yurdlarından zorla qovulmaları, onların fiziki və mənəvi azablarına düçar edilməsi təkcə azərbaycanlılara qarşı deyil, ümumilikdə bəşəri dəyərlərə qarşı törədilmiş cinayətdir.

Deputat qeyd edib ki, minilliklər boyu formalaşmış maddi-mədəni irsimiz Qərbi Azərbaycanda qorunub saxlanılmır. Tarixi abidələrin dağıdılması, toponimlərin dəyişdirilməsi, qəbiristanlıqlar yerli yeksan olunub, mədəniyyət nümunələrimiz saxtalaşdıraraq başqa xalqlara aid edilib.

Əziz Ələkbərlinin vurğulayıb ki, tarixi ədalətin bərpa edilməsi, soydaşlarımızın öz doğma yurdlarına geri qayıtmaları beynəlxalq hüquqa əsaslanan, legitim bir tələbdir.

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova çıxışında tədbirin əsas məqsədinin gənclərə fikir mübadiləsi aparmaq, onların milli-mənəvi dəyərlərə bağlılığını gücləndirmək və gələcəyimiz üçün vacib məsələləri müzakirə etmək olduğunu bildirdi.

Qərbi Azərbaycan mövzusu yalnız qərbi azərbaycanlıların deyil, bütün azərbaycanlıların milli məsələsidir. O, gənclərin Qərbi Azərbaycanla bağlı həqiqətləri öyrənərək beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasını, bu məsələdə milli maraqları müdafiə etmək üçün üzrlərinə düşən tarixi məsuliyyəti dərk etmələrini vacibliyini xüsusi vurğulayıb.

Hər bir xalqın mövcud olduğu ərazidə tarixən varlığını təsdiqləyən, bölgəyə aidiyyətini sübut edən ən önəmli dəlillər maddi və mənəvi mədəniyyət abidələridir. Məhz buna görə, düşünülmüş şəkildə həmin abidələrin mühafizəsi, mənimlənməsi mədəni soyqırımı adlandırılır. İstər Qərbi Azərbaycan ərazilərində, istərsə də, Qarabağ bölgəsində Ermənistan silahlı birləşmələrinin 30 il işğal altında saxladığı dövrdə arxeoloji irsin məqsədyönlü və planlı şəkildə məhv edilməsi siyasəti yeridir.

yini sübut edən çoxsaylı təkzibolunmaz fakt məlumdur. Ermənilər müxtəlif saxtalaşdırmaqlarla Azərbaycanın arxeoloji irsinə ziyyət vermək, özünü-küləndirmək istiqamətində say göstəriblər. Çox qədim tarixə malik Qarabağ və ona bitişik ərazilərdə yaş min illiklərlə ölçülən daş və torpaq sədlərə, ağac və ya daşdan tikilmiş qədim mühafizə divarlarının qalıqlarına, dini xarakterli ərazilərə, ziyarətgahlara, məbəd və monastırların qalıqlarına, dini mərasimlərin keçirildiyi güman edilən ərazilərə, qəbiristanlıqlar və kurqanlara vəhşiliklə divan tutublar.

Azərbaycan xalqının əsrlər boyu öz dədə-baba torpaqlarında yaşaması və zəngin mədəni irs yaratması faktını Ermənistanın hor vəchələ danmağa çalışdığı, Qərbi Azərbaycanda xalqımızın min illər ərzində yaratdığı mədəni irsi - tarixi abidələri, qəbiristanlıqları, məscidləri, tarixi yaşayış yerlərini dağıtdığını, UNESCO tərəfindən ümumbəşəri mədəni dəyər kimi tanınan bir çox müəyyən sonot sahələrinə ciddi zərər vurduğunu öz çıxışlarında dəfələrlə qeyd edən Prezident İlham Əliyev demişdir: "...Tarixi-mədəni abidələr arasında yalnız Azərbaycan məmarlığının və islam mədəniyyətinin parlaq nümunələrindən biri olan Göy məscid salamat qalmışdır. Lakin Ermənistan Göy məscidinin orijinal tarixi-memarlıq üslubunu qəsdən dəyişdirərək onu başqa ad altında təqdim etməyə çalışır. Regionun tarixini və mədəni mənzərəsini təhrif etmək, yəni yazmaq məqsədi daşıyan belə destruktiv addımlar dözümsüzlükdən irqçilikdən başqa bir şey deyildir".

Ermənistanın bununla da kifayətlənmədiyini, Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzə əl ataraq onun ərazilərini işğal etdiyini, etnik təmizləməyə tərtibdiyini, şəhər və kəndləri dağıtdığını, talan etdiyini, torpaqlarımızı sayısız-hesabsız minalarla çirkləndirdiyini vurğulayan dövlətimizin başçısı Azərbaycan xalqının heç vaxt bu ədalətsizliklə barışmadığını, haqq səsinə dünyaya çatdırmağa çalışdığını diqqətə çatdırıb. Bu və bundan da bəstər insani və hərbi cinayətlər törədən, 2023-cü ilin sentyabrında Qarabağda keçirilən antiterror tədbirləri zamanı həbs edilən bir qrup Ermənistan vətəndaşı bu günlərdə Bakı Hərbi Məhkəməsinə ədalət məhkəməsi qarşısında mühakimə olunur.

Bulanıq suda balıq tutmaq sevdası ilə utanmadan, çəkinmədən Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan Azərbaycanla hazırda məhkəməliyi davam edən bu müharibə

bə cinayətkarlarına haqq qazandırmaq, insan hüquqları anlayışına zidd və bölgədə sülh səylərinə mane olan fikirlər sosləndirmişdir.

Beynəlxalq hüququn tələb və tövsiyələrini tapdalayan, müharibə cinayətlərini örtbasdır etməyə çalışan Ararat Mirzoyana etiraz olaraq Qərbi Azərbaycan İcması dünya dövlətlərinə, insan hüquqları müdafiəsi ilə məşğul olan Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına və tərəqqipərvər bəşəriyyətə bəyanat ünvanlayıb.

Ararat Mirzoyanın Azərbaycanla qonşu ermənilərin məsələsini qaldırması və BMT-nin insan hüquqları mexanizmlərini bu məsələyə cəlb etməyə çalışması isə növbəti riyakarlıqdır. Əslində Ermənistanın insan hüquqları sahəsində üzərinə düşən əsas vəzifəsi öz ərazisində zorla çıxardığı qərbi azərbaycanlıların sülh yolu ilə, təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə qayıdışına imkan yaratmaqdır.

İcmamızın bəyanatında vurğulan: "Tez-tez 1991-ci il Almatı Bəyannaməsində istinad edilən Ermənistan hökumətinin diqqətinə çatdırmaq istərdik ki, Ermənistan həmin bəyannaməni imzaladıqdan sonra Azərbaycana qarşı hücumlarını daha da genişləndirərək ölkəmizin 20 faizini işğal etmiş və 800 minə yaxın azərbaycanlı etnik təmizləməyə məruz qoymuşdur. Sülh hansısa sənədə istinad etməklə deyil, konkret addımlar atmaqla əldə edilir. Ermənistanın sürətlə silahlanması və maneəsiz tranzitə şərait yaratmaq öhdəliyini yerinə yetirməməsi sülhə xiddətdir".

Bütün bunlar bir daha sübut edir ki, Ermənistan hökuməti sülhün və insan hüquqlarına hörmətin bərqərar olmasında maraqlı deyil. Qərbi Azərbaycan İcması olaraq, Ermənistan hökumətindən qeyri-konstruktiv siyasətinə son verməyi, etnik təmizləməyə məruz qoyduğu azərbaycanlıların Ermənistanla qayıdışına şərait yaratmağı və sülh üçün üzərində düşən addımları atmağı tələb edirik".

Yüz minlərlə soydaşımızın Qərbi Azərbaycana qayıdışı qaçılmaz proses hesab olunur. Azərbaycanın hansı bölgəsində yaşamasından asılı olmayaraq, dədə-baba yurdlarından zorla didərgin salınmış soydaşlarımızın geri qayıtmaq istəyi qanuna, haqqa, ədalətə söykənir. Qərbi azərbaycanlılar doğma yurdlarına qayıdışa israrlıdırlar və bunun üçün Ermənistanla beynəlxalq səviyyədə təminat tələb edirlər.

REGIONLAR

Bugünkü Ağdam

Bir tərəfdə geniş quruculuq, digər tərəfdə əkin-biçin

Ərazisinin dördüncü 30 il ərzində erməni faşistlərinin işğal altında qalan Ağdam və ağdamlılar, sözün həqiqi mənasında, cəhənnəm əzabı yaşadılar. Doğma yuvasından, isti ocağından perik salınan insanlar məcburi köçkün kimi ölkəmizin bütün bölgələrinə səpələndilər. Rayonun işğal edilməmiş ərazilərində dövlət hər cür infrastrukturunu olan çoxsaylı yaşayış qəsəbəsi inşa edib evsiz-əşiksiz ailələrin istifadəsinə versə də, bu, mənəvi ehtiyacları ödəmək imkanında deyildi.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin vandallığı nəticəsində Ağdam şəhərində, rayonun çoxsaylı kəndində daş üstə daş qalmamış, yaşayış məntəqələri xarabazara çevrilmişdi. Nə varsa hamısı qoddarlıqla məhv edilmiş, kəndlər, şəhərlər ruhları dağılmışdı. Təkcə ümid qalmışdı nisgilli ürəklərdə - barbarlığa, vəhşiliyə təslim olmayan kövrək bir ümid. Ağdamlılar hər yeni səhəri bu ümidlə açır, doğma yurda dönəcəkləri günün tezliklə gələcəyinə inanırdılar. Bu ümid toxumlarını hələ 2003-cü ildə İlham Əliyev prezidentliyə namizəd olarkən səpmişdi ürəklərə. Bərdədəki Türk Qızıl Ay çadır şəhərciyində ağdamlı məcburi köçkünlərə görüşündə demişdi ki, əmin olun, biz Qarabağa qayıdacağıq. Ermənilərin viran qoyduğu kəndlərimizi,

şəhərlərimizi yenidən, həm də daha gözəl, daha yaşayışlı formada tikib-quracaq, bərpa edəcəyik.

Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin müdrik siyasəti, şanlı ordumuzun hünəri ilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur cəmi 44 gün ərzində işğaldan azad edildi, ölkəmizin ərazi bütövlüyü təmin olundu. Bir vaxtlar ermənilərin keflənib yallı getdikləri Şuşada indi beynəlxalq musiqi, poeziya festivalları, elmi-mədəni konfranslar keçirilir. Şuşanın dünyanın mədəniyyət incisi statusu yenidən özüna qayıdıb.

Bu gün bütöv Qarabağ, Şərqi Zəngəzur böyük inşaat meydanına çevrilib. Tikilib-qurulan, bərpa edilən bölgələr sırasında isə Ağdamın yeri tamamilə başqaqdır. Böyük iqtisadi potensiala malik Ağdam işğaldan əvvəlki şöhrətinə qovuşdurmaq üçün möhtəşəm işlər görülür. Bərdə-Ağdam istiqamətində müasir standartlardan da üstün avtomobil yolu inşa edilmiş, dəmir yolu xətti yüksək keyfiyyətlə bərpa edilmişdir. Sürotlə inşa edilən Ağdam şəhəri unikal bir layihə əsasında qurulur. Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva tez-tez bu bölgəyə səfərə gəlir, burada aparılan tikinti-quruculuq işləri ilə yaxından tanış olur, dəyərli məsləhətlər verir, yeni obyektlərin açılış mərasimlərində iştirak edirlər.

Dövlətin əsas qaçığı və diqqəti işğaldan azad edilmiş ərazilərin tikilib-qurulmasına, bərpa edilməsinə yönəldir. Ağdamın işğala məruz qalmamış ərazilərində də rayon sakinləri həvəslə çalışır, təsərrüfat işlərində yüksək fəallıq göstərirlər. Bu hesabla ötən təsərrüfat ilində rayon üzrə 223 milyon 034,2 min manat dəyərində kənd təsərrüfatı məhsulları istehsal olunmuşdur. Bunun 60,5 faizini bitkiçilik, 39,5 faizini heyvandarlıq məhsulları təşkil edir. Əvvəlki illə müqayisədə ümumi məhsul istehsalı 7,9 faiz artmışdır. Keçən il rayonun təsərrüfatlarında 58 min tona yaxın taxıl istehsal edilmiş, hər hektardan orta məhsuldarlığı 41,6 sentner olmuşdur. Bostan-tərəvəz məhsulları istehsalında da yaxşı nəticə qazanılmışdır - sahələrdən 94,6 min ton müxtəlif bostan-tərəvəz məhsulları istehsal edilmişdir. Heyvandarlığa gəldikdə, ötən il rayon üzrə qaramalın sayı artaraq 49,5 min, qoyun-keçiləriniki 109,8 min, quşlarınıki 2,7 milyon başa, arı ailələrinin sayı isə 5594-ə çatmışdır. Keçən il öt istehsalı 3,8, süd istehsalı 4, yumurta istehsalı 3,5, yun istehsalı 6,5 faiz artmışdır.

Bu nailiyyətlər səmərəli təşkilatçılığın, gərgin əməyin, halal zəhmətin nəticələridir. Rayonda kənd təsərrüfatının inkişafına öz hünəriylə sanballı töhfələr verən fermerlərin sırası ildən-ildə genişlənir. Ağdamın qabaqçıl fer-

merləri Xəqani Əliyev, Mürsəl Qurbanov, Elşad Məmmədov Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə 3-cü dərəcəli "Əmək ordeni" ilə təltif edilmişlər.

Ağdam Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Vaqif Həsənov deyir ki, ötən ilin uğurlu yekunları heç kəsdə arxayınçılıq yaratmır:

- Bizə sonsuz qürur verən ən əsas səbəb odur ki, dövlətimizin davamlı qaçığı ilə doğma Ağdam, bütöv Qarabağ yüksək zövqlə başdan-başa yenidən qurulur. Qarabağlıları, eyni zamanda bütöv bir xalqı illərin xəcalət yükündən xilas etdiyi üçün Müzəffər Ali Baş Komandanı, şanlı ordumuzla minnətdarlığımız ölçülməzdir. Bu gün Ağdamda vüsət alan böyük tikinti, abadlıq, quruculuq işləri rayonda uşağdan-böyüyə hər kəsə qol-qanad verir. Elliklə doğma yurdlarımızı dənəyəyimiz günü səbirsizliklə gözləyirik. Sadəcə gözləmirik, o günün gəlişini tez-ləşdirmək üçün ürəyimizizin odunu, gücümüzü, qüvvəmizi sərf edirik. Prezident İlham Əliyevin Ağdamın mərkəzini, kəndlərini hər kəsi heyran edəcək bir şəkildə yenidən qurmaq istəyi 30 ildir işğal dövründə hədsiz məhrumiyətlər yaşamış ağdamlıların ürəyində gerçək bir məhəbbət abidəsi ucaldı. Elin gözü tərəzidi, deyiblər. Bugünkü bayram əhvali-ruhiyyəsi, yüksəliş sevinci qədər böyük xalqımız tərəfindən layiqincə dəyərləndirilir.

Vaqif Həsənov söhbətində onu da böylədi ki, Qarabağ savaşının qələbəyə başa çatmasında canlarından keçən şəhidlərin xatirəsi bizim üçün son dərəcə əziz və müqəddəsdir. "Bu şanlı savaşda sağlamlıqlarını itirib qazi statusu alan oğulların böyük ehtirama layiqdirlər. Ağdamda şəhid ailələri və qazılar rayon rəhbərliyinin, eləcə də bütün dövlət qurumlarının heç zaman dəyişməyən qaçığı və diqqət ünvanıdır."

Yazıçı Anarın ulu Dədə Qorqudan dilindən dediyi məşhur sözlər indi yerinə düşür - torpağı əkib-becərməyə, qorumağa, qorumasın, əkib-becərməyə dəyməz. Biz babalarımızdan bizlərə miras qalan vətən torpaqlarını qanımız, canımız bahasına qaytardırıq. Bu gün isə bu müqəddəs torpaqların yarılarına əllərimizin hərərəti, ürəyimizin odu ilə məhəmə qoyur, min bir həvəslə xarabalıqlar üzərində yaşayışlı şəhərlər, kəndlər tikir, yollar çəkir, körpülər salırıq. Bir tərəfdə isə 30 ilin həsrətindən sonra qovuşduğumuz bərkətli torpaqlarımıza bolluq, bərkət firavanlığı arzusuyla toxum əkir, bağ salırıq.

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

Göygöldə "Konstitusiyaya və Suverenlik İli" nə həsr edilmiş "dəyirmi masa" keçirilmişdir

Rayon icra hakimiyyəti, Heydər Əliyev Mərkəzi, Gənclər Evi, Gəncə-Daşkəsən Regional Mədəniyyət İdarəsinin rayondakı müəssisələri və təhsil işçilərinin birgə iştirakı ilə Göygöldə "Hüquqi dövlət və demokratiya" mövzusunda "dəyirmi masa" keçirilmişdir.

"Dəyirmi masa"da Ulu Öndər Heydər Əliyevin və qəhrəman şəhidlərimizin xatirələri birdəqiqətlik sükutla yad edildikdən sonra ölkəmizin inkişafından bəhs edən videoçarx nümayiş olunmuşdur.

Çıxış edən Ulu Öndər Heydər Əliyevin bilavasitə rəhbərliyi ilə hazırlanmış və 1995-ci il noyabrın 12-də qəbul olunmuş Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının dövlətimizin müstəqilliyinin, suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunması, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğu, vətəndaşlarımızın layiqli həyat səviyyəsinin, dünya ölkələri ilə dostluq və əmin-

amanlıq şəraitində əməkdaşlığının təmin edilməsi kimi ali niyyətlərin həyata keçirilməsi üçün mühüm qanunvericilik rolu oynadığını vurğulamışlar. Bildirilmişdir ki, 2025-ci ilin ölkəmizdə "Konstitusiyaya və Suverenlik İli" elan edilməsi Konstitusiyamızın qəbul edilməsinin 30-cu və Vətən müharibəsində qələbəmizin 5-ci ildönümü ilə əlaqədardır. Bu tarix Konstitusiyamızın qüdrətini və tam suverenliyimizin bərpasını özündə ehtiva edir, Azərbaycanın gücünü və inkişafını bir daha nümayiş etdirməklə yanaşı, xalqımızın birliyini, həmrəyliyi göstərir.

Şəmkir torpağını bərəkətli edən işgüzar şəmkirli fermerlərdir

Bütün kənd rayonları kimi, Şəmkirin də iqtisadiyyatında əkinçilik və heyvandarlıq aparıcı rol oynayır. Rayonda kartofçuluq, taxılçılıq, üzümçülük, ümumiyyətlə, kənd təsərrüfatının müxtəlif sahələri inkişaf etmişdir. Buna əmin olmaq üçün ötən ilin göstəricilərinə nəzər salmaq kifayətdir.

Makroiqtisadi göstəricilərə görə, respublikamızın qabaqcıl rayonlarından olan Şəmkirdə keçən il hər nəfərə düşən gəlirin dəyəri 5299,4 manat təşkil etmişdir. İstehsal edilmiş ümumi məhsulda və göstərilmiş xidmətlərdə kənd təsərrüfatının payı 68,8, sənayenin payı 6,6 faiz olmuşdur.

İllə müqayisədə keçən il qarğıdalı əkin sahələrinin 2,2 faiz artaraq 1919,2 hektara çatdırılması da sübut edir. Əkilmiş qarğıdalı sahələrinin hər hektarından 72,8 sentner olmaqla ümumilikdə 13962,4 ton məhsul toplanmışdır. Həmçinin əvvəlki illə müqayisədə 2,2 dəfə çox olmaqla

hər hektardan 19,1 sentner olmaqla ümumilikdə 1445,2 ton günəbaxan toplanmışdır.

Kartof istehsalında da uğurlu göstəricilərə nail olunmuşdur. Belə ki, 6598 hektarda kartof əkilmiş, sahələrdən 188 min 953,4 ton məhsul yığılmışdır ki, bu da hər hektardan 284,4 sentner məhsul deməkdir.

Tərəvəzçiliyə gəldikdə, ötən il rayon üzrə 6705 hektarda tərəvəz əkilmişdir ki, bu da əvvəlki ildəkindən 3,8 faiz çoxdur. Yüksək səviyyədə aparılan aqrtekniki tədbirlər nəticəsində məhsuldarlıq

Səyyar "ASAN xidmət" davam edir

Dünyədən səyyar "ASAN xidmət" Zaqatala, Neftçala, Şəmkir, Ağstafa, Siyazan, Astara, Naftalan, Ucar və Xırdalanda vətəndaşlara xidmət göstərməyə başlayıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumatına görə, martın 18-dək davam edəcək budəfəki səyyar "ASAN xidmət" in də həyata keçirilməsinin əsas məqsəd dövlət xidmətlərinin vətəndaşlara daha rahat, yeni və innovativ üsullarla təqdim edilməsi, vətəndaşlar üçün ərşətin təmin edilməsi və vətəndaş məmnunluğuna nail olunmasıdır.

Gəncədə təşkil edilən konfrans AMEA-nın 80 illiyinə həsr olunmuşdur

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin, Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının və onun Gəncə Bölməsinin təşkilatlığı ilə "AMEA-80" mövzusunda elmi-nəzəri konfrans keçirilmişdir.

Konfransda AMEA-nın Gəncə Bölməsinin sədri, akademik Fuad Əliyev, YAP Gəncə Şəhər Təşkilatının sədri Bayram Aslanov, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin şöbə müdiri Yadigar Bədəlov, Bitki Mühafizə və Texniki Bitkilər Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü, kənd təsərrüfatı elmləri

doktoru, professor İbrahim Cəfərov, elm adamları və ziyalılar iştirak etmişlər.

Konfrans iştirakçıları AMEA-nın Gəncə Bölməsinin böyük akt zalının qarşısında tarixi və elmi nailiyyətləri əks etdirən sərği ilə tanışlıqdan sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilmiş, Ulu Öndər Heydər Əliyevin və şəhidlərimizin xatirələri birdəqiqətlik sükutla yad olunmuşdur.

Çıxış edən akademik Fuad Əliyev Gəncənin tarixən qədim elmi mərkəzlərə malik olduğunu diqqətə çatdıraraq, Gəncə və ətraf bölgədəki elmi tədqiqatların istiqamətləri haqqında, eləcə də gənc elmi kadrların yetişdirilməsində görülən işlərdən danışmışdır.

Bayram Aslanov isə çıxışında Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə güclü milli elmi kadrların yetişməsinə xüsusi əhəmiyyət verdiyini qeyd edərək bildirmişdir ki, bu gün həmin ənənə Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Plenar iclasda alimlər təbrik nitqi ilə çıxış edərək, elmi tədqiqatların ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına, cəmiyyətin tərəqqisinə və insanların rifahına töhfə verməsinin vacibliyi məsələlərindən danışmışlar. Konfransa 160-dan çox mürəzə təqdim edilmişdir.

S.YUNISOĞLU,
"Azərbaycan"

Şəmkir istehsal olunan kənd təsərrüfatı məhsullarının həcmində görə ölkənin iri aqrar rayonlarından sayılır. Təkcə keçən il rayon üzrə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı 3 faiz artmışdır. O cümlədən bitkiçiliyin xüsusi çəkisi 5,9 faiz artaraq 80,8, heyvandarlığın xüsusi çəkisi 9,3 faiz artaraq 19,2 faizə çatmışdır. Keçən il rayon üzrə 7927,8 hektar buğda, 6386,6 hektar arpa, 130 hektar vələmir sahələrindən ümumilikdə 48181,4 ton taxıl yığılmışdır.

Rayonda taxılçılıqla yanaşı, digər donlu və paxlalı bitkilərin istehsalına da marağ xeyli artmışdır. Bunu əvvəlki 203 hektarda lobya əkilmiş və hər hektardan 21,2 sentner olmaqla ümumilikdə 431 ton məhsul götürülmüşdür.

Şəmkirdə bitkiçiliyin ənənəvi sahələri ilə yanaşı, müxtəlif növ texniki bitkilərin əkininə də aparılır. Keçən il 323,2 hektarda şəkər çuğunduru, 755 hektarda günəbaxan, 2 hektarda gül olmaqla ümumilikdə 1080,2 hektar sahədə texniki bitkilər yetişdirilmişdir. Yeni texnologiyaların, müasir suvarma sistemlərinin tətbiqi nəticəsində ötən il 2023-cü il nisbətən 12,4 faiz artıq olmaqla hər hektardan 623,5 sentner şəkər çuğunduru yığılmışdır. Bundan başqa,

491,8 sentnerə çatmış, sahələrdən ümumilikdə 329 min 718,4 ton məhsul toplanmışdır.

Son illər şəmkirli fermerlərin yeni meyvə bağlarını, xüsusən intensiv texnologiyalarla becərilən bağların salınmasına maraqları xeyli artmışdır. Dövlətin subsidiya mexanizmləri də bu sahənin inkişafına təsiri müsbət olmuşdur. Yalnız ötən il meyvə və giləmeyvə bağlarının sahəsi 20,2 faiz genişləndirilərək 4688,4 hektara, məhsuldarlıq 241,7 sentnerə çatmışdır.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Şirvanda Nəbi Xəzrinin 100 illiyi qeyd edilib

Şirvan Şəhər Mədəniyyət Mərkəzində Azərbaycan ədəbiyyatını yeni poetik obrazlarla zənginləşdirərək onun inkişafında özünəməxsus rol oynamış görkəmli söz ustası, Azərbaycanın Xalq şairi, ictimai xadim Nəbi Xəzrinin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Şirvan-Salyan Regional Mədəniyyət İdarəsinin təşkilatlığı, şəhər icra hakimiyyətinin dəstəyi ilə keçirilən tədbirdə şairin ömür yolunda və yaradıcılığında bəhs edən videoçarx təqdim olunub. Qeyd edilib ki, təbiətə vurğunluq və doğma torpağa bağlılıq hissləri aşılayan Nəbi Xəzri poeziyası dərin lirizmi,

ifadə tərzini və həyata fəlsəfi münasibətini səciyyələyir. Nəbi Xəzrinin dram əsərləri Azərbaycan teatrlarında uğurla tamaşaya qoyulmuş və müəllifinə şöhrət qazandırmışdır. Nəbi Xəzri eyni zamanda ictimai xadim kimi səmərəli fəaliyyət göstərmiş, Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənətinin xarici ölkələrdə təbliği istiqamətində tədqiqatçı işlər görmüşdür.

Tədbirdə şairin seirləri səslənib, sözlərinə yazılan mahnılar ifa olunub, məktəblilərin ifasında ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdirilib.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Ramazanda qidalanma necə olmalıdır?

Ülvi hissələri təcəssüm etdirən, yüksək mənavi dəyərlər aşılayan 11 ayın sultanı Ramazan ayında yiyət edib oruc tuturlar. Orucun əsas məqsədi insanın öz nəfsini idarə etməsi, aqlı və susuzluğun na demək olduğunu öyrənməsidir.

İlboyu fasiləsiz olaraq işləyən həzm sistemi oruc tutmaqla dincəli və özünü yeniləyir. Oruc tutan şəxslərin qidalanma rejimi digər günlərdən fərqlənir. Ona görə də bu dini ayını yerinə yetirənlər orucluğu müddətində səhət problemlərinin yaranmaması üçün gündünlük qida rasionuna diqqət yetirməli, orqanizmin ehtiyacı olduğu mineral və vitaminləri qəbul etməlidirlər.

İmsakda yemək vacibdir

Mövzu ilə bağlı qəzetimizə açıqlama verən dietoloq Ülker Vəliyeva bildirir ki, Ramazan ayında balanslı və düzgün qidalanmaq zəruridir: "Hər kəsə məlumdur ki, bu müqəddəs ayda imsak və iftar olmaqla iki dəfə qidalanma həyata keçirilir. Bəzi insanlar düşünür ki, "sahura qalxmağa ehtiyac yoxdur, qalxsan belə bir stəkan su kifayətdir". Bu, tamamilə yanlış fikirdir. İmsakda orqanizmin ehtiyacı olan vitamin və mineralların yetərli miqdarda, balanslı olaraq qəbulu mühümdür. Bu maddələrlə zəngin qidaların kifayət qədər qəbul edilməməsi orqanizmə mənfi təsir göstərir, nəticədə insan özünü halsız hiss edir, fiziki və əqli iş qabiliyyəti zəifləyir".

Orucun faydaları

Yırlı yağlar olan məhsullar orqanizmin dözümlülüyü və toxluq hissini daha uzun müddətli edir. İmsakda protein qaynaqlı yumurta, süd və duzsuz pendirə, qan şəkərinə nizamlayan tam taxıllı çörəyə, su itkisinin qarşısını almaq üçün təzə sıxılmış meyvə şirəsinə, açıq qara və bitki çayına üstünlük verilməlidir. Əgər imsakda düzgün qidalansa, gün ərzində həm su, həm də enerji balansını qoruyub ola bilər".

Orucun faydaları

İftar zamanı qan şəkəri aşağı olduğu üçün çox yemək istəyi formalaşır, doyma refleksi isə beynə 15-20 dəqiqədən sonra çatır. Ülker Vəliyeva bildirir ki, mədə ağrısı və həzm pozğunluğu kimi sağlamlıq problemləri yaşamamaq üçün iftarı iki hissəyə ayırmaq lazımdır. Mədəni birdən-birə çox yükləmək olmaz. Orucu ilq su ilə açmalı, 1-2 stəkan su içdikdən sonra zeytun, xurma, tərəvəz salata, göy-göyərtili və şorba yeyilə bilər. 15-20 dəqiqə fasilədən sonra isə əsas yeməklərə başlamaq olar. İftarda sürətli yemək mədə problemləri başda olmaqla qan şəkərinin və tozuqun yüksəlməsinə səbəb ola bilər. İftar süfrəsində həddindən artıq yağlı, kalorili, acılı qidalara üstünlük verilməməlidir. Belə qidalar istehlak edildikdə belə, onların miqdarı minimal olmalıdır. İftardan sonra kefir, ayran və yoqurt qəbulu tövsiyə edilir. Yemək qəbulundan 30-40 dəqiqə sonra isə bağırsağın aktiv fəaliyyəti, qəbul edilmiş qidaların yaxşı həzm olunması üçün piyada gəzmək əsas şərtdir. "Xroniki xəstəliyi olanlara, davamlı dərman içənlərə, yeni əməliyyat olanlara, hamilə və süd verən qadınlara oruc tutmaq məsləhət deyil. Sağlamlı insanların oruc tutması isə arzuolunandır. Belə ki, bu zaman immunitet güclənir, maddələr mübadiləsi sürətlənir, orqanizmin zərərli toksinlərdən təmizlənməsi, insulini müqaviməti azalır. Bu həm də qlükozanın qandan hüceyrələrə daha səmərəli şəkildə daşınmasına imkan verir. Uzun müddət ac qalmağın nəticəsində hüceyrələrin yenilənməsi sürətlənir, dərri hüceyrələri yenilənib canlanır və güc qazanır. Oruc tutmaq qan təzyiqi, xolesterin və triglicerid səviyyələrini azaltmağa kömək edir, bununla da ürək sağlamlığının qorunmasına böyük rol oynayır", - deyir dietoloq bildirir.

Ülker XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Londonda Avropa liderlərinin fəvqəladə sammiti başa çatıb

Londonda Avropa liderlərinin fəvqəladə sammiti keçirilib. Əsas diqqət Ukraynaya gələcək dəstəyə yönəlib. Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski martın 1-də Böyük Britaniyanın paytaxtına gəlib. Müşahidəçilər onun ABŞ Prezidenti Donald Tramp ilə ictimai mübahisəsindən sonra Londonda hərəkətlə qarşılandığını deyiblər.

Starmet sammitdən əvvəl Ukrayna Prezidenti Zelenski ilə ikitərəfli görüş keçirib. Görüşün yekununda iki ölkə arasında kredit sazişi imzalanıb. Bu müqavilə çərçivəsində ayrılan vəsait Ukraynada silah istehsalı üçün istifadə olunacaq.

Tarixi "Lancaster House" kompleksində baş tutan sammitdə Ukrayna, Almaniya, Danimarka, İspaniya, İtaliya, Niderland, Norveç, Polşa, Fransa, Türkiyə, Finlandiya, İsveç, Çexiya və Rumıniyanın hökumət rəhbərləri və nazirləri iştirak ediblər.

İştirakçılar arasında NATO-nun baş katibi Mark Rütte, Avropa İttifaqı (Aİ) Komissiyasının sədri Ursula fon der Lyayen, AB Şurasının sədri Antonio Kosta və Kanadada baş naziri Justin Trüdo, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın adından isə xarici işlər naziri Hakan Fidan olublar.

ABŞ Prezidenti Donald Tramp və Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski arasında mübahisədən sonra baş tutan sammitin iştirakçıları ABŞ-nin Ukraynaya dəstəyini və ölkənin təhlükəsizliyinin təmin edilməsində Aİ-nin rolunu da müzakirə ediblər. Onlar "Rusiyanın gələcək təcrübəsinin qarşısını almaq üçün" tədbirləri də nəzərdən keçiriblər.

Sammitdən əvvəl jurnalistlərə müsahibə verən baş nazir, Tramp və Zelenski arasında müzakirənin ofisindən izlədiyini söyləyib: "Mən dərhal Prezident Tramp və Prezident Zelenskiyə zəng etdim, çünki düşünürəm ki, bu mərhələdə Ukraynada davamlı sülhə diqqət yetirməliyik. Bu həm də Avropanın və Böyük Britaniyanın təhlükəsizliyi və müdafiəsi üçün vacibdir".

Starmet olavə edib ki, onlar Ukrayna ilə Fransa və bir və ya iki başqa ölkə ilə müharibəyə son qoymaq üçün üzərində işləmək barədə razılığa gəliblər. Bu plan daha sonra ABŞ ilə müzakirə olunacaq.

Sammit başa çatdıqdan sonra Britaniya hökumətinin başçısı deyib: "Düştürəm ki, Avropa ölkələri bu məsələdə daha böyük rol oynamalı və təhlükəsizlik zəmanətləri verməlidir. Mən bu barədə Fransa prezidenti Makron və başqaları ilə danışıcağam. Amma mən həmişə demişəm ki, ABŞ-nin orada olması lazım olacaq, çünki

ABŞ olmadan bu zəmanətlərin effektivliyi düşmür".

Londondakı görüşdən əvvəl Starmet Baltıyanı ölkələrin liderləri ilə videokonfrans vasitəsilə danışıb. Yekunda Estoniya Prezidenti Alar Karis bəyan edib ki, Avropa Ukraynanın təhlükəsizliyinə tonminat üçün əsas məsuliyyət yükünü daşımalıdır. Karis ABŞ-nin də iştirakının zəruri olduğunu vurğulayıb. Qərbin birliyinə qorumaq üçün İtaliyanın baş naziri Corcia Meloni Avropa və ABŞ arasında zirvə görüşünün keçirilməsi ideyasını irəli sürüb və bu, Polşada da dəstəklənib.

Polşanın baş naziri Donald Tusk bildirib ki, "milli təhlükəsizliyimizin maraqları naminə Ukraynanın tərəfini tutmaqla yanaşı, eyni zamanda Polşa ilə Avropa, bütün Qərblə və ABŞ ilə mümkün olan ən yaxın ittifaqın qəti tərəfdarıdır".

Estoniyanın müdafiə naziri Hanno Pevkur hesab edir ki, Avropanın qarşısında iki vəzifə durur. Kiyevə hərbi yardımın ötürülməsini sürətləndirmək və Ukraynanın gələcək təhlükəsizliyinin təmin edilməsində daha fəal rol almaq. Ağ Ede Zelenski ilə Tramp arasında baş verən mübahisədən sonra Avropa liderlərinin daha bir məqsədi var: Avropanın ABŞ və Ukraynanı danışıqlar masasına qaytarması. Nazirin dediyinə əsasən, bu gün Avropa göstərə bilər ki, bizim istəyimiz, gücümüz var, Ukraynada sülhün necə əldə olunacaq, Ukraynada sülhün necə əldə olunacaq, ABŞ və Avropanı bir araya gətirmək üçün bütün imkanlarımız mövcuddur.

AK rəhbəri Avropanı yenidən silahlandırmaq planını vəd edir

Avropa Komissiyasının sədri Ursula fon der Lyayen Avropa ölkələrinin yenidən

silahlanmaya çağırır və yaxın günlərdə bununla bağlı plan təqdim edəcəyinə söz verir. "Deutsche Welle" xəbər verir ki, siyasətçi bu barədə martın 2-də Londonda Ukrayna üzrə sammitdən sonra bəyanatla çıxış edib.

O, Avropa ölkələrinin liderləri ilə danışıqları "yaxşı və səmimi müzakirə" adlandırır. Fon der Lyayen deyib ki, Ukrayna iqtisadiyyatını və ordusunu dəstəkləmək üçün "hərtərəfli təhlükəsizlik zəmanətlərinə" ehtiyac var.

"Biz təcili olaraq Avropanı yenidən silahlandırmalıyıq" deyən AK rəhbəri daha sonra bildirib: "Uzun müddətdir kifayət qədər investisiya qoyulmadığından sonra indi müdafiə sahəsinə sərmayə yatırmaq vacibdir. Bu, Avropa Birliyinin təhlükəsizliyi üçün lazımdır. Yaşadığımız geostrateji mühitdə biz ən çətin vəziyyətə hazırlanmalıyıq".

Ursula fon der Lyayen müdafiə xərclərini artırmaq üçün vergi siyasətində mümkün dəyişikliklərdən də danışıb və qeyd edib ki, Aİ dövlətləri müdafiə xərclərini kəskin şəkildə artırmaq üçün daha çox maliyyə sahəsinə ehtiyac duyurlar. Onun sözlərinə görə, Avropa Komissiyası martın 6-da Brüsselə keçiriləcək Aİ sammitində müvafiq plan təklif edəcək.

Amerika Birləşmiş Ştatları ilə dialoqla bağlı suala AK rəhbəri belə cavab verib: "Biz sizinlə birlikdə demokratiyanı və qanunun aliliyi prinsipini müdafiə etməyə hazırıq, ona görə ki, ölkələr hücum edə bilməz, qonşusunu qorxudara bilməz və güc yolu ilə sərhədləri dəyişdirə bilməz".

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azər mətbuatyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

"Bakı Marafonu 2025"ə qeydiyyat başlayır!

Mayın 4-də Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə "Bakı Marafonu 2025" təşkil ediləcək.

AZƏRTAC xəbər verir ki, 2016-cı ildən "Küləyə qalib gəl" şüarı ilə keçirilən Bakı Marafonu idmanın inkişafına dəstək göstərmək, sağlam həyat tərziini təbliğ etmək məqsədi daşıyır.

Yarıda iştirak üçün qeydiyyat martın 4-dən aprelin 25-dək davam edəcək. 18 yaşdan yuxarı şəxslər bu müddətdə Bakı şəhərinin ticarət mərkəzlərindəki ("28 Mall", "Gənclik Mall", "Dəniz Mall") qeydiyyat məntəqələrinə və ya "Bakı Marafonu 2025" in saytına - www.marathon.az müraciət edə bilərlər. Korporativ müraciətlərdə (hər təşkilatdan minimum 5 iştirakçı olmalıdır) hər iştirakçıya görə 100 AZN ödənilir. Bakı Marafonunda tələbələr iştirakçı Heydər Əliyev Fondu tərəfindən qarşılandığından, onlar qeydiyyat zamanı ödəniş etməzlər.

Yarıda iştirak etmək istəyən fiziki şəxslər üçün qeydiyyat zamanı ödəniş məbləği 20 AZN təşkil edir. Korporativ olaraq qoşulanlar isə info@marathon.az elektron poçt ünvanına yazaraq müraciət edə bilərlər. Korporativ müraciətlərdə (hər təşkilatdan minimum 5 iştirakçı olmalıdır) hər iştirakçıya görə 100 AZN ödənilir. Bakı Marafonunda tələbələr iştirakçı Heydər Əliyev Fondu tərəfindən qarşılandığından, onlar qeydiyyat zamanı ödəniş etməzlər.

Start və finiş nöqtələri Dövlət Bayrağı Meydanı olan marafonun marşrutu Dənizkənarı Bulvarı, o cümlədən paytaxtın mərkəzi küçə və prospektlərini, ümumilikdə 21 km-lik məsafəni əhatə edəcək: Dövlət Bayrağı Meydanı-Dənizkənarı Bulvarı-Bakı Beynəlxalq Dəniz Vağzalı-Nefçilər prospekti-Bakı Ağ Şəhər bulvarı-Xəqani Rüstəmov küçəsi-Bakı Ağ Şəhər bulvarı, 8 Noyabr prospekti, Yusif Səfərov küçəsi-Üzeyir Hacıbəyli küçəsi, Nefçilər prospekti, Bakı Funikulyoru, Bayıl dairəsi, Bibiheybət yolu-Dövlət Bayrağı Meydanı.

"Bakı Marafonu 2025" ilə bağlı yeniliklər, yarış ətrafında keçiriləcək məşqlər barədə ətraflı məlumat layihənin sosial şəbəkələrdəki səhifələrində, eləcə də www.marathon.az saytında təqdim ediləcək.

Əlavə məlumat üçün telefon nömrəsi: (012) 310 13 31.

«AZƏRBAYCAN»
qəzetinin reklam xidməti
539-49-20

Qəzetin daim yenilənən rəsmi internet ünvanı:
www.azerbaijan-news.az

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"Azərbaycan" qəzeti redaksiyasının kollektivi Real Təhlil İnformasiya Mərkəzinin baş direktoru Mirşahin Ağayevə atası **MİRDİLAVƏR AĞAYEVİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"Azər enerji" ASC-nin rəhbərliyi və kollektivi Real TV-nin baş direktoru Mirşahin Ağayevə atası **MİRDİLAVƏR AĞAYEVİN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"Azər enerji"ASC-nin rəhbərliyi və kollektivi Cəlilabad RİH-in başçısı Rafiq Cəlilova qardaşı **RÖVŞƏN CƏLİLOVUN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Milli Paralimpiya Komitəsinin kollektivi Azərbaycan Qılıncoyunatma Federasiyasının (AQF) vitse-prezidenti **FƏRHAD KASİMOVUN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı Real TV-nin baş direktoru Mirşahin Ağayevə atası **MİRDİLAVƏR AĞAYEVİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı Cəlilabad Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rafiq Cəlilova qardaşı **RÖVŞƏN CƏLİLOVUN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının Rəyasət Heyəti və kollektivi Əməkdar jurnalist, Real TV-nin rəhbəri Mirşahin Ağayevə atası **MİRDİLAVƏR AĞAYEVİN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının Rəyasət Heyəti və kollektivi Arif və Fərhad Qaraşovlara əzizləri **AYYXAN QASİMOVUN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri, Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə və Milli Məclisin deputatı Cavanşir Paşazadə Real Təhlil İnformasiya Mərkəzinin Baş direktoru Mirşahin Ağayevə atası **MİRDİLAVƏR AĞAYEVİN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının rəhbərliyi və kollektivi Real Təhlil və İnformasiya Mərkəzinin baş direktoru Mirşahin Ağayevə atası **MİRDİLAVƏR AĞAYEVİN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektorluğu və Həmkarlar İttifaqı Komitəsi İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının məsləhətçi professoru, əməkdar elm xadimi **RAFİQ ƏSRƏF OĞLU ƏSGƏROVUN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR
Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:	
Qəbul otağı	- 539-48-71, Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86, informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
Məsəl kitab	434-63-30, 539-72-39 Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 434-55-58
Məsəl kitab müavinləri	- 539-43-23, İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-44-41, 539-21-00, Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55, Mühəssisatlıq - 539-59-33,

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə
az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnmis, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəhsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj **3519**
Sifariş **474**

Qiyəti **60 qəpik**